

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Postilla super Osee, Iohel, Amos, Abidiam, Ionam,
Micheam, Abacuk, Sophoniam, Aggeum, Zachariam,
Malachiam, Thobiam, Baruch cum epistola Ieremie,
Iudith, Machbeorum I. II, libros Sapiente, ...**

Nicolaus <de Lyra>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Postilla super Zachariam

[urn:nbn:de:bsz:31-87081](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-87081)

ad regnum **S**cdm id **Ra Sa**. Iste datus
 fuit filius assueri qui fuit fauorabilis
 iudeis rde sue matris que iudea fuit
 Quocirca ista opinio sit veri
 similior tractam diffisius in principio
 libri hester Qd an hoc plago notifi-
 cat auctor instrumentalis huius prophete
 et pmo exphete dono cu dicitur
 factu est omi dm Qd exnoie qd o
 cu dia ad zachariam qui interpretat
 memor dei 3o ex parte et auo cu
 dicit filius barachie etc et scdm re-
 gulam hebreas opi duo sunt pphie
 sicut zacharias licet no hant e-
 dy pphie dicitur aut hic aliquis
 iste abdo fuit alle ppha qui missus
 fuit ad ierobam in regno xiii et
 scdm hoc no fuit uis zacharie sed
 magis remotus quam nec aliud et
 zacharias fluxit valde longu temp
 dicitur in filius eius quia fuit
 degre ipius sicut opus meo de
 dauid quia de eius gne fuit scdm
 carnem Sed hoc dicit de scriptura
 no habet auctoritate quia tria re-
 gi no exprmit qd ille fuit vocatus
 abdo nec etia 2o palu xii msc to
 recte vale Dato etia qd sic exp-
 meret adhuc no valet quia phico
 pphete noant sunt ead noie sicut
 zacharias filius iorade zacharias
 filius barachie Et sic iste abdo an-
 det se alius ab illo etia si vocatus
 fuit Non em consuetu e qd pro

Incipit **Zacharias** ppha
 Caplm iuu.

In mense octauo sic incipit
 ppheta zacharie et dicitur in du
 ab pres syon pphemid et tractatu
 qui incipit a quibus e Circa pmo po
 huius pphete tempus ad dicit In mense
 octauo etc et sic patet qd hoc fuit
 postqua resumpserunt opus templi
 dm quia resumpserunt illud anno 2o
 darii sexto mense xxiiij de mensis
 Vt he agger pmo In anno pmo da-
 ri **S**cdm iosephu alle fuit datus
 filius optasis et fuit fauorabilis
 optasis iudeis eo qd mag p mouet
 ad regnum fuit familiaris zorbabel
 et fecit vane de edificatione templi
 rehm s en p moueri contingeret

sabbath. In hebreo h' sebeth et v'ndz
 iannaio expouit h' dicit committit
 q' februaio et hoc e' q' alii conuerti
 cu' eo m'oto uel in parte. Iudei em
 faciunt menses per lunationes et 10
 m'ercio anno mens' eor' duodecim' q'
 qui dicitur adar duplicatur. q' uarij
 em s' d'm' n'usim festo' e' p'mus
 apud hebreos ut d'issus' declara-
 ui q'm' em et ego xii p'mus em m'is
 s' d'm' ordinem festo' semper ma-
 pit apud hebreos p'malunatione
 que e' p'm' quor' equinoctio uernali
 siue sit ante siue post siue in ipso
 equinoctio. quod quide' equinoctiu'
 mo' e' xii die martij. Contra p'o
 ap' uisio cu' dicit' uidi per nocte
 querat' quent' e' magis apta reue-
 la'ombus p'phetias que dicit'. Et
 ecce uir et angelus in specie uiri
 ascendens super equu' ruffu'. In
 hebreo h' n'ileu per hoc designa-
 batur condita dina de aduersarijs
 uideor' et ipse stabat inter m'ite
 ta est aut' m'iteta locus d' res-
 tit' m'iti et m'itus e' arbor
 fructu' pulcherrima et adificera p'ca
 In et leu. xiiii ubi translat'
 nra h'et fructus arboris pulcherrime
 loco arboris pulcherrime an hebreo
 ponit' eadem dicit' que h'ic h'et
 et eadem signat'. Nam in p'logo
 huius p'ph' dicit' q' p' pulcherrim' d'et
 ligni et odoram ligni et odoram
 fructus designatur gaudiu' afflu-
 tu' de reedificacoe templi et

ciuitatis et de p'essione ad i'fado'p
 suoz que erant in p'funde r'ualle
 In uallibus em magis crepit' m'iti
 et pulchres et fecundiores qua' alibi
 et post ea equi ruffi uarij et albi
 per hoc intelligit' p'ese greci et
 romani qui affuerunt p'p'm uideoru'
 s' d'm' successione regnoz q'ta q' per
 equos intelligit' isti p'li per asten-
 s'ores eor' angeli eis p'cedat. Et
 dicit' expouit' committit. Pa. Sa.
 uo dicit' q' per hoc intelligit' angeli
 dilu' p'p' p'ati ad exequenda' uolun-
 tatem dei et hinc dicit' uideor' h'ia
 sequens consonat' ut uidebit'. Et
 dixi h'ic ponitur quatu' ad aliqua
 partem dicit' uisio m'is exp'it' et
 diuidit' in duas p'tes quia p'mo p'o
 hoc exp'it'. Sed ex hoc subditur
 angeli de p'cedat' a d'ne p'cedat'
 Circa p'mu' dicitur. Et dixi ego zach-
 ari' qui sum' isti et quid significat'
 isti equi ruffi uarij et albi. Et dixi
 ad me angelus qui loquebat' m'ne
 et in deputatus ad custodiam. Ego
 ostendam' a' facia ostendi per an-
 gelu' sup'orem qui p'est totu' p'lo
 uideor' et iste dicitur ee m'itahel
 d'anielis et et id subditur. Et re-
 spondit' uir qui stabat inter
 m'iteta et angelus totu' p'lo pre-
 latus. Ista sunt quos misit d'ns
 ad exequenda' suam uoluntatem
 Et responderunt angelo d'ni qui
 stabat me' m'iteta tamq' sup'oi
 p' ambulauit' tram' considando

statu regnor et ecce omnes terra habi-
 tar et quiescit. Illo enim tempore non e-
 rant bella notabilia in predictis reg-
 nis. Et respondit hinc conter po-
 angeli iudeis prelati de prano cu-
 dicitur. Dne ex tunc usq tu non
 misereberis artem q dicitur ex quo alie
 terre sunt in parte in quibus sunt
 gentiles et ydolatre quae tardas re-
 stitue artem et alia iudee loca in statu
 sunt et adhuc induit ratione ex no-
 di Gene xxix. Cu reperit impleri in
 babilone lxx anni et. Quid dicit. Qste-
 ram septuagesimo annis est supple-
 tatus. s. atq tyri qui dedit pto-
 lomena redendi et tunc civitas
 artem adhuc no sunt reedificata. Et
 respondit dno angelo q loquebat-
 ut m denudaret bonu mieu. Quid
 sequitur. Hec dicit dno ex tunc tunc
 om non pte ee falsum. Zelatus su-
 artem et span a montem in quo cat
 templu. Zelo magno. Et aut qpe
 zelus amor singularis quo vir di-
 ligit uxorem uolens habere in ca-
 pta ptem. Et no qm in hac delin-
 quit appere castigat eam et per
 hoc m pnuat q dno castigat
 ptem iudicu non exadio sed ex
 amore ut rediretur in cultu latic
 et sic factu fuit quia p redire
 captivitate babilonice non legi-
 ptus iudicus ad ydolatre; decli-
 nasse nisi aliqui pauci tpe anti-
 acti illustres. Circa magna ego
 vastar super omnes gentes opu-

lontas. v. regna vas affligentia
 et dicit. Quia magna quia sunt a-
 deo puniti non tantu tpe. sed
 etia etnaliter. Quia aratus sum
 paru. s. uobis iudeis punito vas
 tpe pena. Qpi uero aratus et
 caldei adiuuatur in malis. s. pone-
 vte quia sunt ex tunc dno us-
 tite. p. s. quia fuitis puniti
 tpe ordie mee iustie. aratur
 ad rem pnam me et domus
 mea edificabitur. mea q fuit in-
 plent sub zorobabel dno et dno
 regnante. Et ppenditur a mstru-
 mentu ligneu in cuius medio pe-
 det corda hns plurim mexte-
 mitate sua cu quo ppenditur si-
 raurus directe. dicitur. Adhuc
 elama non solu deedificatoe te-
 pli sed etiam de pppitate. p. s. d.
 huc affluent civitates mee iudee
 bonis q in parte fuit in-
 plent tpe zorobabel et neome
 et perfectus tpe q. i. p. dicitur.
 et miranda fuerit et plentia
 dno pnti sancti concedet. Et
 Honam. Hic ponit pda iusto
 de deiectione ad iudicu. p. s. d.
 cu dicit. Et leuau oculos meos et
 iudi iusticie ymaginata. et et
 te corina. s. et iusticie yma-
 ginata ei deputaba. et dixi ad
 angelu mee tu stadia deputa-
 tu. Hec sunt corina que non
 tlamit iudam tpe a. quatuor
 regna que afflixerit iudeos

successu sic caldeo persarum gre-
 corum et romanorum ut quilibet ex
 parte sua per quatuor cornua
 intelligit adversarios uideorū scdm
 quatuor partes mundi quia ab ori-
 ente sunt afflicti et ab oriente a
 meridie et ab aquilone et hoc per
 diversas gentes tra uideam hita-
 tes ut patet ex q̄to regū et p̄do
 paluy Et ostendit in quatuor fa-
 bros a angelos patos sanguine
 dicta cornua quia sunt exentes
 dñe iustie et nemo eorū uideorū
 lenauit caput suū a potuit resis-
 te aduersariis p̄cedit Et uenit
 isti u diti fabri dicitur ea a pre-
 dicta regna uel ad ipsos scdm
 quatuor ptes mundi ut p̄dictū ē
 ut dicitur cornua gentū r̄ptates
 eorū q̄ ē m̄p̄o ampletū eūq̄m
 p̄o sub miserū colla p̄ncipes ge-
 nū

Capitulum

A lenauit hic conr deni-
 catur reedificatio ciuitatis
 iherusalem Circa q̄ p̄cedit
 q̄ edificatio q̄ facta fuit
 sub zorobabel fuit sigla edificatio
 et̄ie p̄ xpm̄ quod dicitur p̄ncipaliter
 ut frequenter supra dicitur Et
 ad deono dicitur fit transitus
 ad aliud q̄ dicitur p̄ncipaliter ma-
 le Q̄o sp̄uale i et̄ et̄ Circa
 p̄ncipaliter dicitur uidi uisionem ymagi-
 naria intellectuali et̄ et̄ conr. r̄
 angelus in spe conr Et̄ in manu
 eius fimbrius mensura p̄p̄tus

ad mensurandum loca in quibus dicitur
 fieri edificia q̄o subdit ut metiar
 iherusalem p̄ncipaliter ad ciuitatem metropolim
 et uideam p̄ncipaliter ad alia loca in uideam
 quia sic latitudo eius i et̄ antequam
 em̄ edificentur ciuitates et loca acci-
 puit mensuram edificiorū p̄ncipaliter longi-
 tudine et latitudine ut exponit aliq̄
 et male quia in hebreo hi ut uideam
 quia angelus solu loquitur dicitur
 Et̄ et̄ Hic conr̄ quia edificatio
 p̄ncipaliter iherusalem alia em̄ que secum
 nunquam fuit iherusalem p̄ncipaliter
 reedificata sed semper fuit in ti-
 more aduersariorū et subiectae extra-
 neorū usq̄ ad eius destructionem
 per ex̄t̄e romanorū dicit ergo
 et̄ et̄ angelus in ad iherusalem depu-
 tatus egrediebatur ad habendum
 reuelatione noua de futuris ab an-
 gelo superior quia scdm̄ ordine uenit
 it̄ superiores angeli alia ut me-
 dios et̄ medij in p̄ncipaliter et̄ exha-
 ter q̄ hoc reuelato ē de alia re quā
 p̄cedens quia ē dicitur p̄ncipaliter q̄o
 sequitur Absq̄ n̄mo habuit iherusalem
 quia et̄ et̄ n̄o confidit in uirtute
 fortitudine sed in d̄na proteretate
 p̄ncipaliter multitudine q̄ ampletū q̄
 in fidelium multiplicatōe per or-
 bem uulsiſimū h̄m̄ et̄ uirtutū
 quia et̄ et̄ et̄ alii sunt sapientes
 et̄ littati qui homines dicitur R̄h̄
 uo simplices et̄ illi qui uirtutū
 notant p̄ncipaliter h̄m̄ ut uirtutū
 factus sum apud te et̄ ergo semp̄

teni Et ego ero ei ait dñs murus
 a. protector et defensor et mglā
 ero in medio eius quia deus in ec-
 cia honoratur et nō ad eam hoīes
 in uentū sū subditur fugite de
 trā aquilonē a. de parte dyaboli
 qui in quatuor uentis coli dispersi
 Vos r. spargi p. m. s. per duos
 erroes an xpi aduentū **Q**uoniam
 p. l. u. s. p. r. e. u. s. ad p. d. e. m. n. o. m. e.
 s. m. s. p. o. n. e. t. n. o. m. i. n. e. a. r. t. i. m. i. n. t. e. l. l. i.
 e. t. n. a. u. t. d. e. c. l. a. r. a. t. i. o. n. e. s. u. n. t. x. p. i. e. y. e. a. o.
 que ē ad eam q. fidelis p. l. u. s. quia
 e. t. n. a. n. o. n. ē. a. p. t. p. i. e. t. e. s. s. e. d. f. i. d. e. l. e. s.
 f. u. g. e. d. e. p. a. r. t. e. d. y. a. b. o. l. i. q. u. e. h. i. t. a. s.
 a. p. u. t. f. i. l. i. a. m. b. a. b. i. l. o. n. i. s. r. e. t. i. d. u. m. u. o.
 l. a. t. e. n. o. n. o. m. p. t. h. i. c. q. u. e. m. e. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i.
 p. e. r. f. i. l. i. a. m. b. a. b. i. l. o. n. i. s. c. i. u. i. t. a. s.
 u. e. l. t. r. a. b. a. b. i. l. o. n. i. e. q. u. i. a. l. o. n. g. e. a. n.
 t. p. u. s. h. u. i. u. s. p. p. h. e. t. a. c. i. u. i. t. a. s. b. a. b. i. l. o. n. i. s.
 f. u. i. t. d. e. s. t. r. u. c. t. a. p. e. r. t. y. r. u. e. t. d. a. m. u. s.
 e. t. u. d. e. i. r. e. m. i. s. s. i. t. m. u. d. e. a. m. u. t. h. i. c.
 p. r. i. m. o. e. p. o. s. t. **E**t licet aliqui remā-
 serint mēsa babilonis detenti
 a. m. d. e. v. r. o. s. q. u. a. s. i. b. i. a. n. t. e. p. a. n. t. e. t.
 p. l. u. s. q. u. a. f. e. c. e. r. u. n. t. u. t. d. i. c. t. u. m. f. u. i. t.
 a. b. i. d. o. m. i. n. a. l. l. i. a. n. d. e. n. t. p. b. a. b. i. l. o. n. i. s.
 p. a. u. c. i. c. o. m. p. a. r. t. i. e. q. u. i. a. o. m. n. i. s. n. a. t. i. e.
 i. n. c. l. i. n. a. n. t. a. d. r. e. u. e. n. d. u. m. i. n. t. e. r. a. m.
 o. r. i. g. i. n. i. s. s. u. e. e. t. m. a. x. i. m. e. d. e. t. t. a. i. n.
 q. u. a. d. e. t. i. n. e. t. i. n. c. a. p. t. i. u. i. t. a. t. e. e. t. p. r. i.
 u. i. t. u. t. e. n. e. c. r. o. n. a. b. i. l. i. t. p. e. d. i. a. q. u. i.
 a. l. l. i. q. u. i. r. e. m. a. n. s. e. r. u. n. t. a. n. o. u. e. a. n. t.
 h. i. c. f. u. g. e. p. p. t. e. r. i. n. s. t. a. t. i. o. n. e. m. i. n. i. s.
 r. o. m. a. l. l. i. t. r. e. q. u. i. a. a. t. p. e. a. n. i. l. e. g. i. t.
 r. e. g. n. u. m. e. i. u. s. e. t. s. u. c. c. e. s. s. o. r. i. u. m.

satis quietu fuisse usq. ad tps
 alexandri magni qui regni illud
 vi armis subiecit sibi Item tra
 que hic dicitur filia babilonis An
 mediate supra dicit tra aquilonis
 babilonia nō nō ē ad aquilonē re
 spō uidee sō magis ad orientē
 Et nō per babilon que confusio
 interpretā et per aquilonē de
 quo dicit q. emie p. mo. Ab aquilonē
 pandet omne malū spūs de
 monis methare seu figuratē
 designatur Sicut et vtrūq. pe
 trus infine p. me. canōice dicit
 salutat uos etiā in babilone col
 lecta. r. in rōa quia tūc spūs nero
 nis ibi uigebat p. fas demonis
 quia hec dicit dñs ex p. t. u. a. n. g. e. l. o. r. u. m.
 An in hebreo hic p. m. i. n. i. s.
 nōmē dñi tetragramaton soli
 deo q. p. t. a. n. t. u. m. Vbi translato nō
 h. i. c. **D**ñs post glā. m. i. s. s. i. t. m. e.
 s. e. c. u. n. d. u. s. e. r. i. o. m. t. e. x. t. u. s. n. o. ē. m. e.
 zachariae sed dei dicitur se m. i. n. i. s.
 p. u. i. s. f. i. c. a. t. u. r. d. e. x. p. o. q. u. i. ē. u. e. r. u. s.
 deus et ap. r. e. m. i. s. s. u. s. p. s. a. l. u. t. e.
 g. o. m. e. h. u. i. a. n. i. **E**t h. i. c. c. o. n. s. o. n. a. t.
 q. u. e. d. a. m. g. l. o. s. a. h. e. b. r. a. i. c. a. a. l. i. a. s. a.
 h. i. c. i. n. d. u. c. t. a. q. u. e. t. a. l. i. s. ē. p. o. s. t. g. l. o.
 r. i. a. m. m. i. s. s. i. t. m. e. g. l. o. s. a. p. o. h. o. n. o.
 r. e. m. r. e. d. i. t. u. e. s. a. u. i. r. e. m. e. s. s. i.
 a. e. **I**n antiquis autē glōs. h. e. b. r. e. i.
 c. i. s. p. r. i. n. c. e. p. s. r. o. m. a. n. i. s. f. r. a. t. e. r.
 e. s. a. u. e. t. r. o. m. a. m. o. n. i. s. s. e. r. u. n. t.
 e. t. s. i. c. i. m. p. l. e. t. u. m. ē. m. o. n. d. u. s. i. h. u.

xpo quia post gloriam monarchie adeptam a romano pnape cesare augusto ppter q fecit destrubi orbem amissid tamqua sibi subiectum maris fuit opus ut patet luc ij ad gentes que spoliavit vos a ad iudeos qui fideles impunita etia grauitor tractantur qd qm quibus pdicauit xpus missa persona et dicit hic gentes quia tunc no conuebant in legem ut iudei sed eam transgredebant ppter mandata hominum ut patet in owo Vel ad gentes a romanos pnaipes qui impunita etia fideles persequuntur in corpibus suis et bonis quibus predicauit per suas aptos s. petrum et paulo et alios doctores sequentes Qui em tenet vos in sollicitate vos custodiam sicut custoditur oculi pupilla Licet em tunc xpus pmissit fideles corpuliter percuti tunc custodiunt eos sollicitate in spualibus bonis in quibus tunc ceauit etia mita et miso fidelium magis qna tempore pacis Quia fuit figurati in filijs israel qui quanto magis affligebantur ab egyptijs tanto magis multiplicabantur et credebant Eodipmo cladio pldidit Ecce ego leuo manum meam a virtute super eos a pnaipes romanos coram iustis Et erit prede hie

qui fidebant sibi quia pnaipes romani et alij eis subiecti qui impunita etia affligebant fuit tunc dura et abstulerunt eis bona sua modo supposuerunt colla sua inq xpi et eius in istis dotantes etia spualibus bonis et cognoscendis per experientia bonorum quia dicit ex tunc da deus pater dicit angelorum misit me p gms huan salute et no protato beneficis amittat etia ad laudem dnam tu dia Lauda et letat quia ecce ego venio p carnis assumptio et habitabo in medio tu conuiscando et pdicando qd hie pmo pmi cas factu e et habitabit in medio appd tabunt gentes multe addum q patet impletu p conuiscione gentium ad fidem xpi per orbem vniuersu Et erit michi in qm quia inter credentes no edisunt iudei et greci nam idem dicit omi Ro q Et possidebit dicit iudam ita a confidentes dicit quia corde credit ad iusticia et os fit confessio ad salute et q per domi iuda tales intelligant etia p dicit doctores hebreorum fuit ostensu q xxxiii et xxxiiii parte sua a premiu sicut pnta sanctificata mredo q vocat tra vmentu et eliget ad huc vltm s. celestem plectat omis cas ablas phemys dicit in aliu xpi quia conuiscit de hitaculo pnto suo a consurgit in finali iudicio ad mala puniendu et bona pmandu

Et ostendit **Cap. m.**
 Post mirantis et templi re-
 edificacione hic propheta conter-
 demuratur edificacione consolacione
 et primo ihu summi sacerdotis. **Q**uo
 zorobabel ducis in casu. Circa pmo
 dicit qd sicut dicit. **Q**uasi pmo
 rincipaliter locuti sunt de diebus mes-
 sie qd propheta pmo demuratur conso-
 lacione summi sacerdotis de eius e-
 mudacione. **Q**uo de xpi incarnatione
 ubi qd. Circa pmo sciendum qd
 iudei redeuntes de babilone pecca-
 uerunt graviter accipiendo uxores
 alienigenas ut hie pmo ex ore
 x tale. et sacerdotes sicut alij p-
 tinent et facti eis filii ihu re-
 spectu summi sacerdotis sed ad exhor-
 tacione ex ore circumit cas et hoc
 Exordium et ostendit in dno
 ihu sacerdotem magnum pmo
 coram angelo sicut michael pre-
 lato toti populo iudeorum ut predictu
 Et et sathan stabat ad exte eius
 ut adisaretur ei accusando eu
 de transgressione filiorum suorum
 sicut heli fuit reprehensus a dno
 et punitus de transgressione fi-
 liorum suorum pmo Regu in Non
 em legitur qd alle ihu imperfora
 ppa muliere alienigena accepit
 et dixit dno ad sathan Hic mhe-
 breo ponit nome dno thettagra-
 maton soli deo appatu ubi

translatio ma hie dno et quia po-
 nitur hic ter et loquendo quasi
 de persona alia satis apte ostendi-
 mdeo trinitas personarum. **U**bi
 non iste stihus torvus e cruci
 de igne a. qd tunc sicut dicitur
 in tribulacione captivitatis babilone
 qd dicit et adhuc ans eu torruer
 obruc. **E**t alius erat induit uel
 tibus pcedit quia culpam in-
 curreat ex negligentia arguendi
 filios suos et etia ad alios ad p-
 tenebat ex officio tu eet sumus
 pontifex et ait. s. michael ad-
 eos qui stabant coram se a. an-
 gelus alijs in fediibus auferte
 vestimenta sordida abeo per quod
 designabatur remisso culpe de
 qua penituit et filios et pphas
 ad accendit uxores alienigenas
 induxit et induit mutatorijs
 r gre et virtuti induit p-
 mitte tydarim a. mitram quo-
 tebat sumus pontifex et per hoc
 designabat qd digne exeret officiu
 culpa p gram deleta. **E**t angelus
 dno sicut michael contestabat ihu
 ipm in bono confirmando. **H**ec
 dicit dno qd e ipa uitas. **S**i in
 vijs meis ambulatis legemini
 am custodiendo et custodiamini
 todieis venietis et debite officiu
 pontificis exerceo tu quoq iudica-
 bis. **U**bi a. mo officio pontifis per

fenebris Et dabo & ambulantes
 delictis qui nunc hic assistunt a de
 angelis hic assistentibus dabo &
 adiutores et directores in officio tuo
Audi ihus hic comitanti
 consplato ihu sacerdotis de xpi
 incarnatione quod summe deperderunt
 pres veteris testamenti quod dicit
 Audi ihus a rem valde grande
 ego sum & diciturus tu et amici
 tui & illi qui sunt pari adiciendum
 alienigenas uxores et legem s
 uare quia viri pretendentes sunt
 & in finem expectantes s xpi
 misterium Dicitur em pretendens
 & tendo pretendis qd aliq in lon
 ginquu designat uel expectat
 Pa Sa dicit qd isti sunt ananias
 misael et azarias qui de babilone
 redierunt ad zorobabel et ihu
 sacerdote et erant ei familiares
 et amici et dicitur hic viri pro
 tendentes quia in eis fuit facta
 portenta & mirabile signu qm
 de camino ignis exierant allest
 ut hr danielis fno **E**cce em ego
 adducam sruu meu oiente qm
 hebreo hr germinatam **E**t pot
 hic Pa sa hic de zorobabel qui
 dicitur hic gminas eo q genuit
 necema ut ape dicit qui edifi
 cavit ciuitate arlm sicut pater
 suus templu an construxat sed
 hoc no audetur Quia 2o anath

ab eo dicit q iste necemas ead
 sacerdas et sic de tribu leuitica zoro
 babel aut fuit de tribu iuda anath
 pmo **E**t ad aliqui expositores catho
 lici dicitur tu Pa Sa qd h ec scripta
 intelligi de zorobabel dicit qd
 vocatur oientis quia fuit ortus de
 tribu regia et quia ppatius fuit
 medifacio templi **E**t isti cu Pa sa
 nimis videntur iudaeis et mag
 qua antiqui hebrei **Q**u ad translatio
 nra hr ecce em ego adducam sruu
 meu oiente it translatio calda
 ra apud hebreos autentici sic hr
 ecce ego adduca sruu meu messia
 & reuelabunt **E**x quo patet q de
 xpo intelligitur ad iudam quia ecce
 lapis a xpus qui dicit lapis abstr
 sus de monte sine manibus dan ty
 quem dedi coram ihu quia iudic
 eu per fidem sruu sicut saluati
 dicit **A**braha & **A**braha pr vir ex
 ultauit ut uideret diem meu **V**idit
 et gauisus e super lapide omni
 a xpm qui e omnis ipi persona li
 cet in eo sit duplex natura septu
 oculi sunt & septem dona spūs
 sancti que in plenitudine quene
 runt in xpo homine sruu q dicit
Apsalme xi **R**equiescat super eu
 spūs dñi atq q ad iudam intelligi
 de xpo etia sruu dicta hebreo
 ut abidem fuit diffusius decla
 ratu **E**cce ego zelabo

eius quia corpus xpi formatu fuit
 et figuratu in utroque virginis virtute
 dicitur Et auferam iniquitate tue a
 mundi totius Vel per septem oculos
 conuictas angelorum designatur vnde
 danielis iiii Angeli dicitur angiles
 et mt xix Angeli corp semper videt
 facie patris et isti septem oculi s
 super xpm quia semper sunt attenti
 ad exequenda eius mandata quia ipse
 e rex angelorum Et hoc expositio ma-
 gis concordat littere sequenti **Quidie**
Una a iudice passionis Quia p dicit
 iohis primo ecce agnus dei qui tollit
 peccata mundi Considerandum e q
 hic dicit Pa Sa q ipse mestr q
 sit astra dies quia no p assignat
 aliqua diem scdm p fidiam iudaicam
 que negat xpm venisse in
 qua tra iudex fuit ab ipse iniquitate
 Et no ex hoc q confiterur hanc igno-
 ranciam preter eius intentos con-
 firmat catholicam veritatem **Quidie**
alla a tpe xpi Vocabit omne a-
 mnu suu subter omnia ore per
 talem modu loquendi signatur tpe
 magne pacis impluibus locis pte
 scriptis et sic fuit in xpi natiuitate
 ppter q fuit tunc descriptus est or-
 bis ut dictu e supra omnibus tuis
 submpro romano paratis **Cap. iiii**
At reuersus e
 hic ponitur consolatio zo-
 robabel dicit de consumma-
 tione temple futu quod
 ipse fundauit sed pcca opus im-
 pediu fuit usq ad scdm annu

darij regis per sarz In quo zoro-
 babel et ei adherentes resumpsere
 opus ut dictu e supra aggrei po-
 nitur pns capitulu mdnas ptes
 diuidit quia pmo hinc consumma-
 tione prophetia ponitur visio Q
 hinc visionis expositio qbi et respo-
 di **C**irca pnu dicitur et reuer-
 sus e angelus in pncipio de-
 putatus qui ad horam disparuerat
 et sustinuit me aduisione om-
 nipheticam oportet exortu uel ele-
 uat merte et sequit visio cu di-
 vidi et ecce candelabru vnde dicitur
 em visione magnu candelabru
 aureu simile illi qui fuit in taber-
 naculo moisi De eius manu et
 sic dictu fuit plenarie exadi xpo
 Et lampas eius a sedes lucerne q
 erat de auro mundissimo super ca-
 pit apus a in summitate candelab
 et accipitur lampas in singulari q
 pludli sicut exo viii vnde m-
 ca grauissima ad est multitudine
 mustarum quia septem erat sedes
 lucernarum sicut et septem lucerne
 pt dici q hic fit specialis mero d
 ama allaz que erat in medio su-
 per scriptem candelabri et tres
 hinc et tres inde super sex tala-
 mos eius et septem in supra a-
 uasa aurea cu quibus in fundu
 oleu in lucernis et due oliue a-
 ram oliuaz in supra parte q
 form spiritus hinc **A**t respo-
 di Hic ponitur dicte visionis
 expositio et pmo de significatione

candelabri Qo de pias oliuap
 abi et rudi Circa pnuu stendū
 q candelabru erat vnu depuci
 palibus ornamentis templi et id
 non ponebatur? n p3 completos
 opus templi Et id peruisionem
 candelabri designabatur finia con
 sumatio templi sub zorobabel aq
 fiat inchoatū et hoc ē q subdit
 hoc ē vni dñi ad zorobabel a
 usio predicta ē significatia consu
 matiois templi sicut et vni sen
 sibile ē signū rei significatē non
 mētiū nāq in robac a nō vntē
 hūā sed dñi consumabit tem
 plu Quid subdit Sed in pñi meo
 quia deus inspirauit dāto consu
 mātē templū in vni inchoatū
 et ad hoc ptebē necessā et re
 mouē impedimta ut hī pmo c
 dāc vi Quis tu mons magne v
 a dyabole per superbiā elenatē
 qui opus templi impedidisti mē
 tando ad hoc gentiles et canibis
 sem filū nri coram zorobabel in
 planū v abm tento deitionē et
 amplius impediē non potēs Et
 educt lapidē pmaū a zoroba
 bel super lapidē fundamti iam
 an potitū eductē edificū m alcu
 et exequēbabit gñ grē eius v sic
 ritus dedit licentiā edificandi ita
 q impetratōz zorobabel datus
 dabit gñ consumādi Quid subdi
 t in vni zorobabel fundamti do
 nud astam subitū et nūq eius p
 ficient cam sub dāto et strictis

p mplectōne verbi mei quia dñs
 exritū misit me aduās de edificio
 templi exhortando Per mplectōne
 pphete sue appuit manifeste q fuit
 adeo missus sicut pphā verus dñs
 em deperit dies peruos a statū
 redentiū de babilone qui de pphētā
 et affligebantur agentibus trista
 tibus Et patet pmo q dō Quia
 tñ hīs nō obstantibus templū fuit
 p zorobabel consumātū Qo subdit
 et letabim in iudei pñs de specti et
 impedit Et uidelint lapidē stag
 nēū Qm hebreo hī plumbatū per
 quod designatū dñitū templi tē
 sublimatū Qm māu zorobabel a
 per sollicitudinē et diligētā eius
 Conter exponit q dicitū ē sup
 decorū Super lapidē conū cū
 dicitur Septem isti oculi a vniū
 sitas angeloz designata p septe
 nariū co nō loquedi quō dicit ra
 phael angelus thobie xij Ego sū
 vniū ex septem qui astatū an dñm
 Omnes em angeli assistit tota do
 miquantū faciem eius dare vident
 et omēs mittit mīnistrū Qm
 q dicit hebreo pmo Omnes adm
 stratoz spūs sūt atq mquātū
 voluntatem eius exequuntur licet
 em superiores angeli nō mittant
 ad extēriā ex quēda ppter q dñi
 assistentes alij adm strantes tñ
 etiā superiores mittit admstrāta
 quia superiores alluunt medijs
 et medijs in fiores de agendis
 fm ordīe dñe voluntatis Qo

subditur dicitur dicitur cum similitudine
 ram qui agunt ad ea que sunt terra
 huiusmodi natura. **E**t respondi hinc con-
 sequenter ponitur expositio de duabus o-
 luis et spiribus eius et rostris candela-
 labri quia eadem est eorum significatio
 non datur una responsio cum subditur
 in fine ca. et isti sunt duo filii olei i.
 Zorobabel et alius pontifex qui di-
 cuntur filii olei qui Zorobabel erat
 detritus regis. Alius autem de sacerdo-
 tali dignitate aut officij
 principis debebat conferri tamen
 illa auctoritas non fuit ipse sed templi
 secundum hebreos qui assidue duarum
 tre comitatus fideliter in persistentes
 opus eius in templi reedificatione
 et rostra aurea secundum uisionem omni-
 gnam exant ducere uisionem
 in candela labro in quibus ponderat
 in figura. De oluis autem et spiribus
 eius dicitur supra. **Capitulum xii**
At comitatus sum hoc est
 pars principalis huius quia
 qua ponitur prophetie specta-
 tes ad tempus habitacionis ciuitatis
 reedificate. Et primo sub regno per-
 sium. De grecorum tempore uero 30 roma-
 manorum tempore xi. Sciendum tamen
 prophetie diuisio est premissa sed frequenter
 de aliquo tempore inuenitur magna parte
 et egiptus quia sicut frequenter dicitur
 est supra talis diuisio premissa non
 inuenitur in prophetis quia secundum tactum
 uerbum sancti spiritus de anno tran-
 sferunt ad aliud aliqua occasione

hita prima diuisio in duas partes
 secundum duplicem uisionem. Quia et
 egressus est. **C**irca primum dicitur
 et comitatus ad capiendam diuinam
 reuelationem. **E**t in diuisione ymagi-
 naria et esse uoluntate uolans a-
 cxiens de templo et ciuitate cuius
 quantitas subditur longitudo eius
 xxii cubitorum et a secundum longitudi-
 nem portatus templi cuius longitudo
 erat xxii cubitorum secundum latitudi-
 nem templi et latitudo eius v-
 an fuit templi. Ita quod uoluntate
 illud uidebatur de templo egre-
 di. **E**t dixit ad me exponendo istius
 significatio. Hec est maledictio a-
 pena prophetis in scriptis. Sicut exchiel
 iel ii cap. Vidit librum in quo erant
 scripte lamentationes que egredie-
 super facie omnis terre cum iudeis p-
 tationibus de iherusalem et iudea capti-
 uatis ad diuersas partes orbis
 propter peccata furti et puniti que
 in destructione ciuitatis uidebantur
 ubi unde et sedechias traditus
 fuit in manus nabuchodonosor
 propter peccata puniti que
 inuenerat erga ipsum ut huiusmodi
 palium ultimo quia omne fuit
 sicut a scriptis est secundum uoluntate
 uolante iudicabitur a puniti
 et educam illud extra iherusalem et
 iudam et per hoc designatur
 quod reedificata iherusalem talia peccata
 non habundabit in iudea et

Et veniet ad domum furis acq. v. vltio dñi veniet super iudeos captiuatos ppter pccā istā et tan- sumet ea et ligna eius. r totam progemem transgressor. **E**gressus ē. Hic ponitur pda ui- sio. Videbat em pphā visionē ymaginālā quādam amphorā de templo et ciuitate egredientē in qua sedebat quodam mulier ita q per os amphore apparebat desuper. Videbat etiā talem plu- bi portā ab angelo qui depressit mulierē intra amphorā opilans os amphore talento uel massa plumbi. ne mulier possit egre- di inde et desuper appare. Vide- bat vltius duas muliēes alatas portantes altā amphoram ad ba- bilonē trā. **P**er amphoram autē qe genus mensure designabat q plus regni uide dolose egat in mesurando ea que vendebat. **A**pter hac ductus fuit captiuus in babilonē. **U**t dicit. **S**ed quia pncipaliter fuit ibi dur- tus. **A**pter ydolatriā sicut patet qto regi et so paliss mply bly lons. **S**o alij dicit et melius ut uideat q amphoram qe genus mensure. ~~tantā mensura q~~ **d**ñi intelligitur multiplicato peccatorū in regno iuda et in tanta mensura q dñi iusticia ex- igebat q vltio in ferretur. **Q**uā

mensuram peccatorū. **Q**uā dicit **S**edm mensurā pccā cū et plagas modus permulicem pidentem in amphora et desuper appente intelli- gatur ydolatriā que ē directe contra deū et adio pcedit pccā que sunt contra pennū. **Q**uō vocatur impie- tas. **Q**uia sicut cultus dñi vocatur pietas. ~~Talentū autē plumbi signifi- cat grauitatem pccā.~~ **D**ue muliēes amphoram portantes. **Q**uia sic cultus dñi vocatur pietas sicut in- lū ita et ydolatriā impietas tale- tū uō plumbi significat grauitatē peccati. **D**ue muliēes amphoram portantes in tūm sannaar que ē eadem ad trā babilonis. **U**t patet gen xi. **S**ignificat duas tribus sūe regni duarū tribuū q pccā pccā ydolatriē pncipalē et aliā transqur- sūit captiuatē in babilonē. **E**t hys duabus patet litta usq. **U**t adifi- cetur ei a ydolatriē et rē mali- tie. **D**omus a mansio autā se- maar a babilonis cū peccatōibus ubi captiuatis et ponatur i super basim suam a sic sicutur q no reuertat in iudeam et sic factū fuit q p q rōmā captiuatē babi- lonis alle plus non legitur ad ydo- latriā detinasse nisi aliqui pauci tpe yds anthiochi et magis timōe tormēti quam libidine peccandi. **E**t transiit sic **Cap. vi.** **H**ic ponitur successio qua

duplias regni cui successit serui
 etur uidei. s. regni aldeoz persaru
 grecor et romanor. Et diuidit
 in duas partes. Quia pmo ponitur
 dicta successio. Quia uideos ppeas
 in pmitte p a et factu e pma
 in duas quia pmo ponit regnor
 condicio. Quia cor dilata on in qua
Circa pmo dicitur qd in pmo
 ymaginaria et ecce quatuor qua
 drige aquatuor regna predicta
 egredientes de medio duar mon
 tu ar a. succedentes sibi morbe
 scdm dicta pphas pmo qui de ppe
 pphetant. ut patet hic et dicitur
 in et altitudine contemplationis
 et in pluribus alijs locis et dicitur
 isti pphie montes. ppter altitudine
 contemplationis et ecce ppter stabi
 litatem virtutis et dicitur quia sunt
 de duobus regnis. Aliqui em sunt
 de regno uidei et alii de regno isrl
 ut patet in libris regu et palup
In quadriga pma. in regno calde
 oru equi ruffi. In hebreo hie q
 ruber quia caldei multu sangui
 nem effuderunt et potissime deu
 deis in obpidoe arlm et eius
 captione. Et in quadriga pda. in
 in regno persaru et modo p q
 mgeri ppter horrorem que in
 ruffis uideis tpe assien q
 suadente aman pcepit omes
 uideos p totu regnu suu me
 fia. **I**n quadriga tertia. in
 regno grecor equi albi quia

pmo rex alexander magnus
 uenit contra uim ad destruendi
 cam cu uersus fuit in mansuetu
 dine eo q pmo sacerdos et alij
 sacerdotes ex reuelatoc dicitur ex
 uerit obuia sibi in ymaginibus
 et sacerdotibus in dicitur et des
 cendit de quo dea reli adorant
 in pmo pontifice dicitur q in
 adhuc eet in terra sua deus
 apparuit sibi in tali effigie pro
 mittens ei uictorias de regibus
 tunc ut hie in scolastica historia
Et in quadriga quarta. in regno
 romanor equi varij. p. q
 impatores sunt uideis mansueti
 ut augustus et tiberius et alij
 fortes ut gajus nero et vespa
 sianus et fortes quia regnu roma
 nu in fortitudine excessit pte
 dentia regna. **Q**uid sunt hec
 dne mi a quid significant hec
 quadrige et equi et aut ad me
 uisione exponedo. Isti sunt q
 tuor ueni celi. i. quatuor regna
 admodu uentor pmo disticta
 uel quia terra sunt in quatuor
 mundi partibus. Unde orunt
 ueni ex stent in pte et
 domno epilius sibi presertim ad
 aquo p omes pte siona. **I**n
 qua. Hic tunc ostendunt ubi
 inceperunt bellae ad se dilatand
 in de quadriga pma. in qua
 ruffi fuerunt no fit hic mentio
 quia regnu caldeor nam erat

destructa per turo et daru. In
 qua erant equi nigri et medi et
 persi ut predictum est. Egrediebantur
 ad terram aquilonis licet enim caldea
 non esset in aquilonis parte re-
 media et perfidis ut in supradictis
 dictum est tamen regnum caldeorum se-
 ce tendebat usque ad partes aquilo-
 nis. Unde et ex illa parte col-
 legit nabuchodonosor exercitum
 ad veniendum contra iherosolimam. Ut
 dictum fuit quod primo et in aliis p-
 tibus que sunt quinque medicet
 persi miserunt medi et per-
 se in pugna regni caldeorum.
 Et alibi et greci egrediuntur post
 eos quia alexander magnus ubi
 debellavit daru regem et porum
 regem medorum. **¶** Et quoniam romanum
 egrediuntur ad terram austri ubi se-
 dilatantes respiciunt sicut romae. Cui
 autem erant robustissimi. Quia sunt
 etiam romani qui supradicti sunt
 variis et fortibus exercitibus et querelant
 are. Quia se non dilatant in tan-
 tu ad unam partem sed ad omnes
 partes orbis. Ideo sequitur. **¶**
 dixit se. In quo est omnis pars
 et ambulat terra ex omni parte
 strugando eam. Sic qui migre-
 duntur ad terram aquilonis impug-
 nando regnum caldeorum. Requiesce
 facit. **¶** In meo a. p. m. me-
 am loquatur enim deus descripto
 admodum hominis variis aug. ita
 quiescit quoniam punit. Deus autem
 punitur caldeos persas et me-

dos qui balthasar regem interfecerunt
 et regnum eius occupaverunt. **¶** Danielis
¶ Et factum est. Sic contra ponit
 iudeorum consolatio de edificatione templi
 et honor edificati. Circa quod sciendum
 quod aliqui iudei de babilone venerunt
 apportantes munera auri et argenti.
¶ Et in revelatione divina preceptum edi-
 ficandi et eius venerandi. Et in
 revelatione divina preceptum est zacharie
 quod ex illo auro et argento faceret
 coronas et ponet eas in capite. **¶** In
 panibus addendum preceptum in edi-
 ficandi templi et ad in struendo ponti-
 ficis officii et per pyra ille torus
 suspendentur in templo edificato
 in loco patenti ad templi decore
 et officium memoriam. Et hinc dicitur
 patet littera panibus exceptis que
 distarentur. **¶** Sic autem orientis nome
 quod et hinc pontifex in bono pro-
 ficentis et subter eam orientis a-
 subeo officium templi propabit
 et consilium pacis erit inter duos
 alias. et inter abesim pontificem
 et zorobabel ducem et qui pro-
 tul sunt non solum iudei sed
 etiam gentes. Venient in vltim
 ex deuotione et edificabunt in tem-
 plo domini offendo omnia munera p-
 riosa ad templi munera. **¶** In q. h. i.
 scdo. marthaleopii. cao. fiebat
 et ut ipi reges et principes locu-
 sumo honore digni ducent et
 templum maximis honoribus allu-
 trarent. **¶** Et factus est pro impleto.

mea pphete et sic e omni pphete
Erit autem hoc si audiri iudicatis
atq. Per hoc patet q. hoc pmissio
de bono finis et confirmatio frequet
intelligit in ppheta sub condicione p
falli quibus fuit in bono perseverant
et similiter commatoces de malo pe
ne si perse maneat imperatis sta
aut q. translatio ma hie etc. vir
11 **N**ome sua dicens translatio ml
dara apud hebreos autem sic he
Ere vir messias nome eius Et
sic intelligitur ad littam de ihu
nazareno qui e ve messias an
lege et pphete pmissus qui de
dione qua p dicitatem etna
liter oritur apre et subter eu
oritur quia tuc erat nasareus
p dicitur humanitatem tpaliter de
mre et apre edificabit templu
domo a etiam de fidelibus suis
tamqua de lapidibus vuis Et
exstructu templu apre. Perpetuo
est eiusdem ad maiore aspectu
et apre portabit gloria in sua
resurrectione Et sedebit etna
bitur super solio suo in sua as
tensione ad dextra p dicit. Vnde
mari vltis Assumptus e in celu
et sedet ad dextra dei Et erit sa
cerdos et qm dicit de ipso he
breis vij hie aut eo q. manet
metu sempiternu hie sacerdotu
Et consilium pacis inter illos a
mter iudeos et gentiles ex quibz
facta e una etia sub vno pas

tove alio qo recta exponatur sic
prius Nec impuati m m m m m
impuato huius partis loquitur
p dicit de ihu filio is p dicit qui
fuit figura etc et nome alio p p
filij dei quia ppter similitudinem
figue ad figuratu sacra scriptura se
quiter transit sub vno contextu
de vno ad aliu sicut dictu fuit y
saie viij Et scriptura loquedo de
rege babilonis transit ad loquedo
de demone p cu figurato et si
militer fit in pluribus alijs locis
Et factu e **Cap. vii**
Hic interponit solutio cuius
dam dubij et diu m dicit
p dicit quia pmo questio p dicitur
Et soluitur Et factu e Item
p dicit p dicit q. p dicit de destructione
templi et ciuitatis tempe se
de hie iudei p dicit acuminant a
nimati alla die Et quia p dicit
redierat de captiuitate et te
plu erat apre consumatoy et
iudei qui remanserunt in babilone
miserunt amicos m m m ad p dicit
et sacerdotes quomodo p dicit
ab illo acuminis cessare et hoc e
q dicit Et factu e in anno q
to dani regis Quing. anno q
to templu fuit consumatu In
q dicit die mensis xij qui e casti
ciu apud nos correspondet No
uomb' et accipitur notus me
sis p dicit ordine festoy magis

ordine marcus e pimus vt de
 clatu fur diffuse gn vii et x
 vii et miserit de babilone parafar
 qstia erat pncipalis inter micos
 et ad deprecand faciem dñi quiam
 bono negotio pmittonda e ut iudicent
 sacerdotibus ac qui debent respon-
 de de lege et alijs dubijs Nunq
 flendit em r pto iudicio qm me
 se quito licet om ciuitas fuit capta
 quarto mense tamen non fuit co-
 busta usq ad mensam qntu uerdm
 e supra **Q**uic xxxix et qto re-
 gu ultimo **¶** Et factu e hic
 consequenter questio pposita solu-
 ma qua solutio sic p dicitur quia
 pmo interpretantur demo ieiunia
 di pnto **2o** consolanur de bono
 futuo cao viii **3o** complerit que-
 stione plura uersus fine cao viii
 i et factu pma induas quia
 pmo arguit ppha modu an debi-
 tu ieiunandi **S**ecdo induit ad
 rectu modu comedendi a et factu
 Circa pnu plicet iudai iudicij
 ieiunioru suoru abstineret ab a-
 liquibus cibis non tñ abstinere
 bant alijs ppter q exant re-
 phensibiles scdm q diffuse ostē-
 ditur csa **lviii** qo hndr
 Nolite ieiunare sicut ad hanc
 diem et hoc modo arguit eos
 ppheta dices **C**u ieiunaretis et
 plangētis quito s mense pro
 ciuitatis et templi destructione
 et in septimo q interfectoe

godolie ad qua secuta e dispersio
 reliquaru pñi uide perhos lxx.
 amos s captiuitatis Nunquid re-
 uimie aciuastis m r ad honorom
 meu q d non quia non abstinistis
 apertis **E**t tu comedistis et bibistis
 laute post ieiunium Nunq non vo-
 bid comedistis r ad pnam volunta-
 tem q d sic et nichil paupribus de-
 distis **S**imquid non sunt uerba
 que locutus e dñs demo ieiunadi
 m debito qm mau pphaz pncipis sic
 allegatur e apaua qui suo tpe argu-
 it ieiunantes **¶** Et factu e hic
 conter induit qñon addidit u-
 uendi modu cu dicitur iudicium
 uerū iudicate non defentes acui
 contra iusticiu timide aut sande q
 misericordiu qñas ad mentis affectu
 et miserabilem qñtu ad multiplicē
 effectū facite cu personis indr-
 gentibus augmāp conditione a
 seuis **V**ir fr̄i suo a p̄ximo suo
 Non cogitet in corde suo malu
 ex quo patet falsitas aosephi di-
 centis libro antiquitatu xij q
 cogitatio nō e peccatu nisi p̄dat
 ad effectū et nolunt attende
 ad uerba pphaz pncipis vñ qui etat
 marlm et regno iude an de struc-
 tione arlm sed magis persecuti
 sunt ad mortem **¶** Et facta e
 indignatio magna ad dñm qui per
 caldeos ciuitate et templu de-
 struxit pñm partim acudedo

et partim captiuando Qdio sequit
Et dispersi eos p omnia regna a p
multa ut per regna assirioru calde
or per sarr et medor et tra deso
lata t abeis i ppter corp demita
et posuit tram desiderabile i iudea
que fuit desiderabilis sanctis patribz
non tam ppter eius fertilitate quia
tra egypti t fertilioz quia ppter nu
di saluatore quia mea spiritus est sa
lutoru

Cap. VIII
At factu t hic post ppli me
pacone ponit ppha boni p
missione ut boni samaitan
post omni mortificati in fundeb
oleu lenim et diuiditur in duas p b
quia pmo ponitur dicta pmissio Qd
pmissio confirmato i her dicit
pmissio vs ista t p ppa habita
tate ciuitatis vltm reedificate
pmittitur tunc ppha castigato
ru dicit in persona dei Relatus su
sicut vir uxore sua qui atter
corripit eam delinque te etiam
hic non p pto qui i conuenc
bat ad templu et etia p templo
quia pphus castigatus fuit per
captiuitatem et complu mrensu
ppter ppli malicia Et reuersus
pim ad non indulgentie clemencie
et habitabo in medio vltm quia post
reedificatiōe templi ubi viguit
cultus dei et i etia erat multitudo
ppli Qdio sequitur Qd huc habitabunt
senes rē quia nō sufficiunt in
iunctate sicut antea tēta patet
in litta **¶** Her dicit hic qnter

ponitur dicta pmissio confirmati
et diuiditur in duas quia pmo con
firmatur rōne Qd exemplo ubi h
dicit Qd aut accipitur ex di potētia
cui nihil t difficile Et hoc t qd
Si difficile videtur moailis reli
quiaz ppli huius ppter pauatate em
plebis tempore zacharie videbat ho
mibus q vltm nō posset sufficiunt
pplari deceto Sed hoc nō abstat
patētie dei Qdio subdit Qm q
moailis mois atq et subdit mag
populacōis tū dicit ecce ego sal
uabo quia reedificati ciuitate et
statu eius pperante multa iudei
deductis paribus mgnitu di
venit ad hitandu i Her dicit
hic consuetudo confirmatur per
hoc q antequā resumeret reedi
ficato templi pphus erat in m p
stati et ope resumpto cepit
melioru Qdio dicitur Confortent
manus vre ante templi ope qui
dicit in diebus hīs sermones
astros p ob pphaz p aggre qm
atē ad edificatiōe templi exhorta
tū Siquidem ante dies illos
merces homi non erat rē a ho
mies et iuncta laborabant q
fustra quia non redebant ad
lucru Nec interuenit nec exenti
erat pax ppter m pdras aduersa
riori Ruc aut a post opis resp
cōne Non iuxta dies pcedē m
quibus pphus erat in m pda mag
pō seme pacis erit i pphus po
tē pacifice sammare et mōre

Et cum habundantia fructu suo
 subdit omnia dabit fructu suo
 aut et cum sicut erat maledictio
 in gentibus quia quoniam gentes ma-
 ledicebant aut dicebant sic tibi con-
 tingat sicut misit iudeis Sic
 saluabo vos de malis et eius ben-
 dictio quia vindicantes aut dicit
 fiat et sicut iudeis licet a stud a-
 liqualiter fuit impletum tempe-
 templi consummati et ciuitatis re-
 edificatae Tamen multo perfectius
 fuit impletum tunc et apostolorum co-
 ta patent usque in hoc sunt ergo
 uerba et concludit quod promissa di-
 torum bonorum implebitur in eis si
 per maneat in iusticia et sic subdit
 loquimur ueritate sine dolo et de-
 ceptione ueritate et iudicium patris
 iudicate sine personarum acceptio-
 ne Importis autem in portis enim
 ciuitatis sedebant antiquitus
 iudices ut omnes tam indigene
 quam aduene impromptu possent
 eos in uenire tota parte autem
 Et factum hic ponitur impletio so-
 lucio de questione supra posita
 Et dicitur in duas partes quia po-
 ponitur solutio completio et
 adiectus per denunciatum in hoc dicit
 quia principalis intentio est nunc
 ac est dies messis et dicitur Pa-
 sam fra et ca et alij doctores he-
 brei et sic propter laqueos de alij
 inter se de septem tribus ad ad-
 uentum et circa primum sciendum quod que-
 stio fuit mota de ieiunijs quoniam

mense et septimo et octone huius
 fit ieiunium de alij ieiunijs que apud
 iudeos fiebant per anni circuitum cum
 dicitur Ieiunium quartum in mense
 in quo rupta fuit ciuitas ierusalem
 et capta quoniam regum ultimo et ieiunium
 in quinto in quo completum et ciuitas
 arborum fuit combusta et ieiunium sep-
 timi iudicium expiationis propter mortem
 gadolie ut predictum est Et ieiunium
 decimum quia tunc ezechiel et ieremias ex-
 astens in babilonia audierunt de sub-
 uersione uerum et templi Et dicitur
 uide in gaudio et ueretur ad corum
 spiritum et solari per tanto ueni-
 ent debite sed auaritia abstinenda et
 opera iusticie facienda et sequitur
 ueritate et pace diligite tantum iuste
 et pacifice cum proximo conuersando
 Hoc dicitur hic contra denunciatum
 multiplicatio fidelium in adiectu christi
 cum dicitur in persona dei ueritate
 tantum usque quo ueniant autem
 et continentur sic in littera precede-
 ti ueritate tantum et pace diligi-
 te iuste et pacifice conuersando usque
 quo ueniant multi multi ad fidem
 christi in lege et prophetis promissi et
 habent in ciuitatibus multis per
 orbem dispersis Sicut eodem in
 plerumque per orbem amissum et con-
 dant hereticores autem se inuicem ex-
 hortantes ad bona opera Et ad amorem
 ego quia deus huius natiua assum-
 pta uenit in uerum ubi oblatum
 fuit in templo ubi frequenter

turus erat humana naturam
 deo hoc aut hic introducat ad
 significandū q̄ tribulaciones hic
 nūciare super tras istas conuic
 p̄ alexandru magnū venerūt
 p̄ mala que fecerūt iusto iudeoꝝ
 saltem p̄ parte **Enach** quo p̄no
 men ē ciuitatis s̄rie que f̄mide
 uidee et tyru et sidan similiter
 ut patet ex terto regū Assump̄it
 quippe sibi sapiam s̄ t̄renam q̄
 sequitur et edificauit sibi tyru mi
 nione sua ut nō timēt hominē
 et edificauit argentū quasi hu
 nū n̄ magna ualde habunda
 tia et hoc ex meribus qui affere
 bant i per mae exterris diuisio
 gentū ut hōm̄ ezech xxvii q̄
 quia sapientia t̄rea nō ualet con
 dūm nō subditur et dñs posside
 bit eam p̄ alexandru et peccati
 et in mai fortitudine eius tyru
 em erat uidiq̄ mae t̄clusa sed
 alexander magnus ex lignis et
 lapideis et t̄ra m̄p̄itis contigua
 iit eam quinq̄ lictōe et sic cep̄
 cam et combussit **Videbit** a salon
 iō iste em ciuitates philistinaz
 erant s̄te supra mae mediterrane
 ū et quinq̄ tiro et ei confede
 rate **Et** uideres destruc̄oz
 eius amuonit dedestruic̄oz q̄a q̄
 subdit qm̄ confusa ē spes eius q̄
 hebat in fortitudine et auxilio
Et videbit **separator** m̄yoto que
 ē ciuitas philistinaz **Et** dicitur h̄
 separator alexander qui bona t̄re

separat et diuisit suis bellatoribus qui
 hebreo h̄ **Et** videbit **separator** m̄yoto
 et hoc comenit alexander qui fuit
 natus de adultio noctanabus em̄ per
 illusiones magicas sub spe am̄is dei
 libic cognouit m̄cem alexandri et
 eū genuit ut h̄ in historia alex
 andri et auferam sanguine eius de
 ore eius **Sallexandri** qui indignatq̄
 tanta uideat dixit se destrue ar̄m̄
 et effunde iudeoz sanguine sed ui
 so sumo sacerdate **Verfus** fuit in n̄a
 p̄uendine ut dictū ē supra cao vi
 et ab hominibus eius a blasphemias
 adeo asel quibus dicebat ad se m̄
 potere ad defendendu iustm̄ asel con
 apm̄ **De** malis dentu eius. v de
 ligua eius q̄ ē in malis dentu **De**
 a delinquentur a p̄uabitur etia ipe
 deo n̄o d̄ma alexander deo sacrifi
 cauit in templo utm̄ s̄dm̄ pontifis
 ostensione p̄ut dicit iosephus in lio
 antiquitatu xi **Et** c̄it q̄ dux iuda
 quia libertates iusto dedit ut abidem
 h̄ et arharon quasi rebuzcus quia
 illam ciuitatem subiecit iudeas s̄e
 rediens fuit subiectus per expug
 nator d̄uid 2o regū v **Et** ar̄m̄
 dabo domū in ea a templū ex h̄is
 qui militant michi a exuda macha
 beo et filiis eius qui templū con
 p̄ripes antiochi illu p̄is recup̄auit
 et m̄damit p̄mo machaboz q̄nto
Em̄tes et redemptes a ad bella con
 aduersales in surgentes et hoc
 fuit p̄ t̄pus alexandri ut p̄z

pmo machabeor Et non transibit
 ultra super eos spator s; tributi
 An pmo machabeor xiii die anno
 centesimo septuagesimo ablatu e
 iugum grecu ab isrl quia mir vidi oca
 lis demerit afflictione pili et dicit
 hoc an persona dei **G**ulta Hic
 consequetur amica aduentus xpi
 que sime desiderabant pres antiqui
 et dicitur mdias partes quia pmo
 amicat aduentus p **Q** multiplicatio
 fidelis pili a contum **C**irca pmo
 dicitur **G**ulta patris filia pmo a q
 pater impleta dicitur mo ab xpo
 math xi Vbi allegatur hoc auc
 tuntas hic impleta qm xpus venies
 an xhm ad passione sua fuit recep
 tus maiestate et templo ad leticiam
 exultate pili **E**te rex tuus venit
 tibi a salutem tua **V**nde dicit hic
Ba sa. q scriptura ista no pe med
 hgi nisi de rege messia iustus et sal
 uator saluauit em nos p uiam ius
 ticie se ipm morti offerendo **E**t p
 pauper **P**auper em dicitur dicit
 apnatio natiuitatis usq ad hora mo
 tis **Q**u pater ex dicitur euagelij **E**t
 ascendens super asma et super pu
 pilla super uirg qm ascendit sur
 respice tunc venies melm ut pate
 bit math xi **E**t disperdam qua
 dragam ex effraym a q qua no ex
 ni armoz triumphauit sed audentia
 minuculo **V**t dicit hic **B**a sa. **Q**u
 messias non indigebit bellatoib;

ad subugandu sibi multitudie
 gentiu sed erronee dicit futurus q
 iam e pectat p dicatione aplos
 qo subditur et loquetur pacemige
 tibus que conise sime no uolentia
 sed persuasione pacificam **E**t p
 ouis a q quia in similib; partibus
 orbis sime aliqui fideles xpm
 fitentes **E**t ut ultimo dicit **D**a
 ta e michi omis ptae m celo et i
 tra **T**u quoq; expe et mitat mod
 loquendi de tra persona ad pda
In sanguine ann uirtute sangui
 nis tui merite effusi testamti
 tui quia sanguis ille e transmissio
 noui testamti **M** xxvi **E**missi
Omnis tui a ptes m m m
In imbo detentis aduisti **C**on
 uiti **H**ic conter induit pili
 ad fidem xpi **A**liqui em exponit
 residuu hui; ca de iudeis qui si
 geant spe psecutione regis antiochi
Sz audito q iudas machabeus a
 fces eius pce uoluerat ad ius dicit
 antiochi redierit deducit p m
 bus tu uida fortiter con aduer
 sarios preliantes **E**t ad hoc p
 pe applicat litta **S**ed saluo me
 licat iudico m audetur melius ex
 poni con ad luttam pcedente de
 uocatoe ad xpi fidem tu dicit **C**
 uiti ad munitione a ad xpi fide
 que e tamq fortalitu redentibus
In illud qm xviii turris fortis
 sima nome dicit ad ipam curru
 lusus et saluabitur **V**nti p

quia iusti ad multam castitate spe. re
 tribucomis et sic Hadioquaz a noue
 testamti tpe qd dicit dies Proxijs lox
 pcessit dies aut qumquauit amias
 duplici reddam. Compe em nauite
 tamati pdicatur publice duplex gla
 fidelibus reddenda in corpis et anime
 Quoma extendi in iudam archm p m
 ex tribu iuda pdim carne natu quasi
 arcu mure quo arcu percussus est
 demon qmpleui effraym a aptos qui
 omes uel fere omes sunt de regno
 detom tribuu q fecerit uocatu
 effraym in scripta uctis testi coque
 robra pnuis uox fuit de illa tribu. Hos
 aut aptos impleuit dñs spūsancto
 Act 13 Supraho filios tuos pna
 aptos super filios tuos Brena In
 qua plures apli pdicant xpi fi
 dem et dno sequitur et pona te quasi
 gladiu fortu predicando dei obid
 q e gladius spūs ephē in Et dñs deo
 super eos uidebitur in miraculis u
 pūditibus dñi uirtutis fons ad mmo
 ratione apto. Et erbit ut fulgur
 rancidū eius et effectus sue pfacis
 To manifestabitur sicut fulgur e
 gradiens de nubibus Et dñs deus
 intuba cauet in tuba sū pdicatio
 per aptos De qua dicit isa. lvi
 Quasi tuba exalta uocem tuā Et
 uadet in turbis eius a uadola auffer
 sicut uentus turbis stipulam do
 im q exortu u angeloz p uocet
 eos dando eis constantia contra
 pferuaces tyrannoz et deuorabue

a incorporabit xpo gentes per su
 streptone fidei et subiciet iugo xpi
 lapidibus fidei et pdicatioibus proce
 dentibus exaltate que per fonda
 designatur eo q dicitur de effray et bi
 bentes inebriabunt qd a uino u de
 lectant illi qui bibunt. Omni et reple
 buntur ut filiale in ceteris m dicit con
 uersione et quasi cornua altaris sū
 holocaustoz ubi inter cornua pone
 bant carnes contremendo ad hono
 re dñi Et saluabit eos dñs deus
 eoz in die illa a tpe noui testamti
 ut pcedit e et gregem pūli sui
 sicut bonus pastor custodit gregē
 sui quasi lapides sancti et electi di
 deuabunt super trā Isa pmo per
 mūd gte et pgei p mūd glē et ex
 hoc q dicitur hie lapides sancti
 apparet manifeste q pūh d loquit
 methate quia lapides mardales nō
 sunt sanctitates uel uis capaces
 To subditur adhuc methate quod
 em bonu eius ut a q est ei plures
 coram deo nisi frumeti electoz
 et corpus xpi consecratū in pane
 frumeti quo nutunt spūaliter e
 lecti et omni a sanguis x' sub
 spe omni germinat uirgines a
 multiplicans uirgines in cetera
 dei sequentes uestigia xpi passi

Pate adno **Cap. 1.**
 hic tamē consolat pūlis
 de bonoz multiplicatoe et
 diu' m dicit ptes quia pmo
 pūh denuciat honoz **causulas**
 multiplicatoz 2o dispersas con

Virgines pe
 tite adno

congregatione ab iherosolimitano eius.
 Prima pars ab hebreis expositio et
 catholice commiter exponitur de habu-
 dancia iherosolimitano de iherosolimitano matha-
 beas et pater per ad hoc applicat
 Sed salus maior iudicio videtur in
 exponenda debemus spiritualibus hic per
 corporalia methare designantibus deo
 consequenter ad precedentia et subse-
 quentia ut videbitur. In parte enim in
 mediate precedenti locutus fuit propheta
 de vacante ad fidem xpi et iherosolimitano
 mea tibi et potius sacramentali ad
 que dissipant verbum domini. Quod continet
 dicit propheta per te ad nos pluuia et
 doctrina evangelica sicut dicit
 deus xxxviii. Contrestat ut pluuia
 doctrina mea pluat ut vos eloqui-
 nica. In tpe serotino et tpe noui
 testamenti. Videtur prima quod hinc
 iussima hora est et per hoc quod dicit
~~serotino respu tpe serotino testa-~~
~~menti. In tpe serotino videtur primo~~
 loquatur de pluuia materiali pte
 nasteritibus quibus pluuia pmi-
 tui tepis e tui uel magis necessaria
 Et dno facit nubes et pluuia et
 doctrina evangelica que dicitur in
 refrigerat concupiscentie estu et
 pluuia quia multiplicat boni o-
 pis fructu. Dabit eis singulis
 herbam sicut enim firmetur primo
 facit herbam et paca piam et
 ultimo granu sic fructificatio spua-
 lis demum pfecto pcedit ad debi-
 tid augmentu. In agro s. dno q

et tertia et xlii. Quia similitera
 locuti sunt multo gentilibus em
 romissione in ydoloz dabantur re-
 sponsa que non solum erant multo
 sed et noua et diuina et subus
 erant in tanti gentiles an romid
 sicut ad fidem. Quod tunc abducti
 sunt a rectitudine p uarios errores af-
 fligent romanentibus in erroibz
 quia nunc eis pastor et doctor uerq
 sed falsq no subditur. Superpas-
 tores et sacerdotes ydoloz et der-
 tores gentium. Prans e furor
 meus quia no solum sunt mali-
 ficia alias p trahunt ad malu
 Et super hyrcos iustitio et super
 reprobos qui dicitur ad iherosolimitano
 xxv et accipit hic iustitio pma-
 lo peneq aut subditur quia iust-
 tant dno et accipit iustitio in bo-
 nu. Domu iuda et tunc aploz
 confitentiu quia per domu iuda
 colligitur xpm confitentoz etia
 sicut hebreos sicut dictu fuit
 qe xxxviii et posuit eos qe equi-
 glo sue quia deduxit p sua vo-
 luntate ad declarandu gloriam ma-
 iestatis sue p opa miraculosa
 in bello contra huiusmodi im-
 munitate xpo et aploz tunc et sur-
 cessoz suoz. Angulus romig
 ens iudeos et gentiles magna
 etia xpo paxillus sustinet
 debiles et in finos in ipso arez
 prelij contra hereses et horrores
 in surgentes et magis tpe an-
 tixpi et xpo egredietur ab i-

ratur omis ex actor et antixpus
 tu sub satellitibus qui adno ihu
 xpo inter fiatur pda ad testalij
 qdio sequitur pgea quia tu eis dnd
 sz ihu xpus et confmdentur as
 stendres capoz rmlutes antixpi
 et confortabo donu uida et donu
 no seph qua aliqui apte sunt de
 utroq regno vel p donu uida in
 telligunt fideles de iudeis crede
 tes et p donu no seph qui inter
 tarur attestes fideles de gentibus
 qui sunt in magno nro et conu
 tam eos reducendo ad unitatem fidi
 aliquos ausos alia tpe antixpi et
 erunt sicut sunt qn pterea eos
 r ante persecutoz antixpi in qua
 uidebunt fideles q ad eo pieti
 et erit q fortis effraom in fide
 firmati et filij corp uidebunt r ab
 eis edocti et regnati p baptisim
 et letabunt de dederente antixpi
Sublabo eis hic qnter ppha d
 muerat dispersione congregatoz
 ut dicit hic buda q her cong
 gaco refonda e ad tpus futurz
 qd uocatur tpus messie et in hoc
 dicit ann sed q dicit futura u
 mpleto e p xpm in uicatioe fide
 ltu qui congregati sunt in una ecclia
 no locali motie sed fidei caritate
 unione et hoc e q dicit **S**ubi
 labo eis in pcurando spm deuotoz
 et congregabo eos fide et carita
 tate qua redem eos mea pte
 in dicit **Q**uid ai q ihu moe

turus erat non tantu pgente
 sed ut filios dei quierant disperst
 per ualios errores gentium con
 gregat in unum no pcedito et
 multiplicabo eos sicut an sunt mlti
 plicati s tpe dauid et salomons
 in quo sunt multi fideles ecclie
 quia una e ecclia fidei admo abel
 iusto usq ad ultimu electu qui
 in fine e nascitur ut dicit greg
 omel' viij et no solu tot uno ml
 to plures fideles multiplicati s
 tpe noui testamti qua uend et
 semabo eos in plis p dicatores
 missos p diuisas partes orbis et
 de longe r de longinquis partibz
 recordabuntur mei r in finibus
 meoz et uenient una gre tu
 filije sue r in uicatioibus et
 reuertent et redunt eos r p
 deduisis partibus orbis an tpus
 antixpi ueniet fideles et ocu
 pabunt archm et terram pmissos
 et no mouentur eis locus h
 dicit ad designandu magna ml
 titudine uenient et transibit
 sedus in maie feto dans eis
 transire p pzo qdio sequit **E**t
 percutiet in maie fluctus fa
 rict eos quiesce et confundet
 omnia p fmda fluis r terra app
 ti ut dicit **C**sa sa q in uandante
 mandatoe uili et huchabunt
 superbia assur r qn hie com e
 nis hntant parricem qui appi
 anis debellabuntur quia lex

machometi a gladio recepit et gla-
 dio teneat et gladio teneat
 Non fortabo eos in dno s; xpianos
 et in nome eius ambulabur non
 psumetes de sua potentia sed dno
Hperi libane **Capitulum**
 Quid capitulum vult exponi
 ab hebreis et latinis et
 omnes expositores videntur in ma-
 quibus alitua dissona e ppter qm
 prendico mtendo ad dices s; ex
 paitibus aliqua assunt et aliqua
 addit ad luttam concordanda qm
 agitur capitulum in tres partes diu-
 qua pmo describitur templi s; dicit
 destrucio Qd destrucio dicitur
 a heredit Qd anty persecuto
 et dicit qd ma pars non salu
 alatinis sed ead ab hebreis anti-
 quis exponitur de destrucioe tem-
 pli facta p romanos Quidemilio
 qui dicitur vana apud hebreos
 dr q an destrucioe templi porte
 eius de nocte appiebant p me
 homie Et dicit Pabi Johanna
 templu quod destrucioe re apm
 s; em dote q s; m; n; e; e;
 destrucio super te namq; pshant
 Zacharias dicit libane portas
 tuas et deuoret agnus redias
 tuas Romam em capta ciui-
 tate incendit templu Quid
 abice qua cecidit cedrus que
 maior te et subditur exposito
 quonia magnifica va stati sunt
 rilli que erant maues onyptu
 uideor in rlm Et id alij con-
 tentes m dca; alijs debebant
 di ffidere de se apib Quid
 qm

basan a hitatoes ultra iordane
 vbi erat tra basan in quatuor hi-
 tabant aliqui iudei qm pntis
 e salus munitus a rlm que
 tamqua metropolis erat magis
 munita contra romanos alijs
 ciuitatibus Vox vultatus pastora
 a sacerdotu qui tunc regerant
 p m quia vastata e magnifi-
 centia cora templu de quo gla-
 bant et magnifice vnebant
 Vox rugitus leonu a predom
 qui ante destrucioe templi ha-
 bndabant m iudea Et dicit
 iosephus de iudicio bello qm
 vastata e superbia a regione
 iudee super iordane s; e
Her dicit hic conter destrucioe
 predicte destrucioe raro que
 fuit iudeor migratio et dicit
 dicitur m dnas ptes quia pmo p
 magnitudo bnficior dno qd
 migratio iudeor pma
 duas quia pmo ponit bnfic
 dei mox in degypto Qd m
 deo rudo ab et assumpsi
Circa pmo dicitur heredit
 In dno deus meus recedendo b
 ficia iudeis prestata paster
 roa am poms a dicit q pau
 filias isrl que dicebant pter
 occisioe in egypto tu qua ma-
 stuli nastores in flume pi-
 tiebant et adulti iuris la-
 bonibus affligebant mramu
 qvita cor ad amandue de
 diceba ut h; exadi pmo que
 qui possederant s; egypti

occidebant modo predicto Veni-
 dabant ea quia principes egypti habe-
 bant eos suas et omnes aliam ven-
 debat alii dicentes Benedictus deus
qui tradidit astra in manibus meis
diuites facti sumus quia vendes gla-
batur de pretio et emes de mancipio
et pastores coru a domo eorum no
parabant eis alabodibus duris et
ego no pcam vltra super herentes
tram a egyptos quas multu afflixo
plagis et peca in manu submersi
exodi xiiii ecce ego tradam heres
et quia multi eorum sequentes regem
submersi sunt cu eo et remane-
tes ptea vendebant ad mure p
omnis imponbat alia q fuit in
causa detentiois filiois asel in e-
gypto contra preceptu dmi ex
qua sentie fuerit plage egypti et
concordat tram a laterabunt
semucom et pastam pecus occisi
oms a filios asel quos paui
in deserto xl annis manna edes-
ti ppter hoc a ppter afflictoz
quam sustinuit ab egyptiis ad pau-
pes gregis a o nos hebrei q sui-
stis in egypto depaupati Et assup-
st hic canter recolunt beneficia in
iudea prestita ma pduxit qm
ad honorem regu tpe dauid et sa-
lomons et pms saloms demisset
amthilacine regni tunc deus hor-
non fecit sed regnu induo diu-
st p re xi et ho e q dicit et as-
sumpsi in duas virgas a duas
reges Unam vocavi decore p

a roboam q locutus fuit pulcre pto
 pmittens ei libertate et altera vo-
 caui fomiculu a roboam qui locutus
 fuit dure dices Pater meus occidit
 nos flagellis ego aut ceda uas stor-
 piombus Et aut storpio gna flagelli
 atus manibus dependent cordule
 nadulas hntes ficos aut plubees
 merccemitate et so vocatur storpio
 tu quia grauer operantur percurado
 finem cordulaz sup corpus passu
 reflectit sic storpio reflectendo
 tandam pungit ppter quod ro-
 boam hic vocatur fomiculus Et
 paui gregem a sustentauit qm in
 dauid in utroq regno absq msp
 eorum cum dechnaret ad ydolatriam
 ppter quod subditur et succidi tres
 pastores in maseano a ioram
 rex isrl et othosias rex iuda et
 rejabel qui ad ioram filio suo reg-
 ni administrabat ut hi ex certis et
 qro regu istos em tres inter-
 fecit dms per hyen filium nauis-
 co q erant ydolatre pessimi
 ut patet qro regu ex so subdi-
 et contracta e anima mea in eis
 a retracta ab eis ppter nimiam
 coru malicia qdes subditur si
 quidem et aia eorum valant in me
 in multiplici actu ydolatre et
 dxi non pastam uos a demita
 vna exigue q no sustentat uos
 Un qro regu a dr. Quibus all-
 cepit dms tade super isrl peras-
 stris eos asiel r. so subditur
 q moitur moiatu ut et reliq
 Vocarent vmsquisq carnem

proximi sui quia non solum occide-
bantur ab extraneis quomo etiam dis-
sentantibus iustis et propter hoc
mala subditur tui iugam meam
que dicebatur decore et regnum asse-
per dñs per salmanasar tpe osce
abstrulit q̄to regu xviii et ab si-
di cam quia illud regnum non fuit
restitutum nec captivitas illa rediit
ut irrita facerem fedus meum h̄ ut
tenetur hic consuetudine quia hec
irritatio consecuta e q̄ permissi sūt
omnibus q̄ s̄ dominarentur
iudeis quia dñi iudei seruire michi
fideliter et per talem modum loqui
dicitur osce is Et per tunc eis fedus
indie illa cu bestia agri et cum
voluce reli et s̄ q̄ nocent
quilo meo ut patet abidem ut
irritu deducta e indie illa qm̄
em regnu asse fuit translato in
assinos manifeste patuit q̄ fe-
dus predictu fuit irritu et
cognovit sic paupes gregis a
paupes q̄lli asse qui custodiunt
s̄ legem michi a ut obediant
michi Et isti erant aliqui iusti
impto illo illo quia maioribus
erant depaupati quia iustos per-
sequerantur quia uerbu dñi e
s̄ translato talis regis et q̄lli
propter p̄ta dicitur te dñs et
regem tuu que constituis super
eam gentem qua ignoras tu
et p̄ced tuu ut iusti em de q̄to
asse qui custodiebat legem moysi
vidunt tuc hoc uerbu te implera

Et dicitur hic contra ponitur iudeorum
ingratitude que maxime apparuit
in procuratore morte x̄ et quom adho-
de et dicitur ad eos a ad iudeos rema-
nentes per captivitate predicta et
etiam per captivitate babiloniam
Si bonu e moribus vris auferete
mercedem meam a fuitte mi fideliter
de rebus pro beneficiis vobis amice
collatis et si non quiescite s̄ amice
fuitte hoc non dicit inducendo
ad malu sed per hoc in sinuat q̄
dimittit homines in libertate ar-
bitrii bonu vel malu facendi per
hoc tamen q̄ dicitur hic et si non
quiescite s̄dm modum loquedi
datur intelligi q̄ non fuitte da-
sicut grati sed magis agerit contra
deu ut ingrati ipm̄ in natura as-
sumpta assumpta persequendo q̄
subditur et appenderit mercedem
meam a precium pro corpore meo
sibi tradendo sicut merces equi
dicitur precium quo venditur et
emuntur triginta argenteos app-
inde proditori s̄dm q̄ h̄ in
xxvi et xxvii vbi matheus
spiritu sancto illuminatus dicit
hanc prophetiam fuisse impletam
Et dicit dominus ad me zacharias
et proice illud hoc precium
predic proiciendu et statuaru
a fuisse statuas ut dicunt ex
positores nri per quem intelli-
tur ipse deus qui e formator om-
niu et est sensus proice illud
ad statuaru ad est predic illud
coram deo p̄cedu ut iudat et

panendi ut uideat et uideat
 hoc factu dicitur p[re]t[er]it[um] a m[er]ito
 et hic modus loquendi exromanus
 etiam s[ecundum] hebreos quo intelli-
 gitur app[er]it[ur] sicut de g[ra]tiano y-
 romediantur et illud magnus
 gigas quo app[er]it[ur] sicut ad os
 et emptus auda q[ue] dicitur com par-
 uo et omni p[re]t[er]it[um] non debui apre-
 nu[er]i hebrei dicit q[ue] her[od]ica p[re]t[er]
 illud ad thesauru[m] uel ad figulu[m] do-
 em hebraica hic p[ar]t[is] est equi-
 uoca ad thesauru[m] et formatore[m]
 et formatore[m] p[er] dicit figulu[m] q[ue]
 format uasa de terra et statuanus q[ue]
 format statuas de alia mat[er]ia tra-
 s[er]uata accepit hanc colu[m]na signi-
 ficat[ur] t[er]m[in]am hebraica id aliquat[us]
 ap[er]it[ur] p[ri]mam aliquid dicitur et
 acceptio magis consonat euang[el]i-
 tis ubi dicitur quidam retulit tri-
 ginta argenteos sacerdotibus q[ui]
 custodiebant thesauros templi et
 q[ue] ex illa pecunia emerit ag[ri] s[er]u-
 guli et ex illis sic p[er] agitur litt[er]a
 cepam p[re]t[er] illud ad thesauru[m]
 p[re]dicit p[re]t[er]it[um] xpi coram sacerdo-
 tibus qui erant thesaurarij p[re]cedu[m]
 sicut de m[er]ito xxvii quidam p[re]t[er]it[um]
 argenteis coram sacerdotibus re-
 cessit. Vel p[re]t[er] illud ad figulu[m]
 o[mn]i p[re]dicit p[re]t[er]it[um] ad emondu[m]
 inde figuli sicut h[ic] ad no[n] e[st] intelli-
 gendu[m] caliter sed consecutiu[m] q[ue]
 emptio ag[ri] consecuta e[st] ad illam
 p[re]t[er]it[um] dicitur p[re]t[er]it[um] et ce-
 ponatur ut supra et tunc tri-
 ta argenteos et sic em uideat

p[ro]ph[et]e iustione ymaginaria ac si acci-
 pet xxx denarios et p[re]t[er]it[um] in domo
 d[omi]ni per q[ue] designabatur sic sciendu[m] de
 p[re]t[er]it[um] xpi auda p[ro]ditore qui p[ro]-
 icat illud in templo et p[re]t[er]it[um] vir-
 gram oncam s[ecundum] uidelicet regnu[m]
 uida ut uisus e[st] supra q[ue] no[n] fuit p[re]-
 stitu[m] in p[re]t[er]it[um] s[ecundum] dicitur quia illa cap-
 tuitas redijt debabilis et h[ic] p[re]t[er]it[um]
 dices ut zarobabel et plures alios
 et p[re]t[er]it[um] aliquos reges an aduentu[m]
 p[er] ut h[ic] in scolastica hystoria Sed
 q[ue] fuit p[re]t[er]it[um] in destructio[n]e uel in
 p[er] totum et uespasiano quia t[er]m[in]a
 uidei fuit p[er] orbem captiuat[i] non
 h[ic] dices uel p[ri]ncipem et illa
 captiuitas adhuc manet p[re]t[er]it[um]
 uem germanitatem inter uida[m]
 et ista a[nt]e xpi[um] dicitur xpo d[omi]n[us]
 hic uida s[ecundum] carnem ad h[ic] d[omi]n[us] p[er]
 plures fuit ad h[ic] d[omi]n[us] dicitur uida
 et uideat in fidelitate uem h[ic] d[omi]n[us]
 et p[re]t[er]it[um] fuit figurat[i] u[er]o reg[is]
 et ubi dicitur q[ue] q[ue]l[is] sepauit p[er]
 uida dicens Non e[st] uobis parem
 dauid d[omi]n[us] q[ue] uidei fuit ad h[ic] xpi-
 ans et equis d[omi]n[us] dicitur h[ic] con-
 sequenter agitur de p[er]secutio[n]e an[im]e
 et continetur sic h[ic] p[re]dicit quia
 uidei p[er] m[er]ito parte negant om[n]i
 xpi[um] ap[er]it[ur] repellentes adeo u[er]o
 p[er]mittent[ur] adeo recipere an[im]e p[er]
 qui se falsu[m] dicit xpi[um] q[ue] h[ic] u[er]o ego
 uem in nomine p[at]ris mei et no[n]
 accepistis me si aut alius uenit
 in nomine suo illud accipietis
 Et ergo p[re]ceditur qui p[ri]mo
 ponitur p[er]secutio an[im]e breuit[er]

et succum. Et magis diffuse cao
 xii. Circa p̄m̄ dicitur s̄m̄e t̄ uasa
 n̄ in strumenta argam et peram
 pastoralem et huius. In strumenta em̄
 cuilibet artis dicitur uasa s̄m̄ p̄
 ctatom ydiomans hebrei pastore
 stulti in signu q̄ uidei receperunt p̄
 am̄m̄ qui ēt tante am̄e q̄ dicit
 s̄e am̄e s̄e ad t̄e s̄ q̄ uia
 ēt s̄u s̄u t̄o n̄ s̄u t̄a p̄ mittam
 pastore m̄ra. a. m̄t̄ m̄ d̄n̄at̄
 m̄ca qui de re d̄ta n̄o uisitat̄ n̄
 a. multo opus pietatis exhibebit
 s̄d magis crudelitas erga iustas
 idia subditur et carnes p̄gum̄ ro
 medet corp̄ bona rapiendo et
 angulas corp̄ dissoluet corp̄ ali
 eos affligendo et occidendo. **O**
 pastor et ydolu. Ydolu dicit quod
 p̄ deo colitur et n̄o. **S**it ēt de an
 t̄y p̄o qui sedebat in templo dei
 tanquā s̄e deus s̄e ad t̄e s̄ q̄
 gladius a. s̄m̄a dei super brachiu
 eius n̄ super uent̄e eius corp̄e
 et super oculu dext̄e a. super auz
 m̄ qui ē intellectus qui dicitur o.
 culus brachiu eius ariditate sic
 cabitur quia corpus eius p̄ mich
 ahelem fuliabit de x̄pi p̄cepto
 et oculus dext̄e eius tenebre sc̄e
 obscurabitur quia auz eius ad to
 nebras ex̄nd̄tes deducet.

Omnis istud **Cap. xii.**
 capitulum ab aliquibus m̄s
 doct̄ibus q̄m̄ ad sui p̄
 t̄p̄m̄ exponitur de destructione
 iher̄s̄ p̄ romanos. **S**z huius ob-

uia ēt uideat q̄ h̄c dicit. Sed
 uida ēt m̄ob̄sione contra iher̄m̄
 Item q̄ subditur. **I**ndie illadie
 d̄n̄s p̄ruia om̄es equi in su
 pore et a s̄onore eius in ame
 ria quia n̄o legitur tribus uida
 t̄u romanis fuisse m̄ob̄sione
 iher̄m̄ contra iudeos obsessos nec
 q̄ ex̄tus romanor̄ adeo t̄u fuit
 s̄e p̄ruisus t̄mo ualde p̄p̄ere
 triumphauit de iudeis. **Q**uod de
 clarat diffuse iosephus libro
 de iudicio bello p̄ter q̄ alij
 exponit̄ m̄ exponit̄ hoc
 de p̄secutioe ēt p̄mit̄
 a iudeis et p̄m̄p̄ibus romanis
Sz hoc exponit̄ uideat magis
 iusticia quā l̄talis p̄mittit̄
 ēt h̄c m̄t̄er̄ alia que uideat
 ad hoc ēt d̄s̄onaria ut uideat
 p̄. p̄. n̄o exponit̄ hoc capitu
 lu et q̄ om̄ia sequentia usq̄ ad
 fine huius p̄h̄c de bello gog
 et magog contra iudeos quos
 dicit per regem m̄s̄iam uen
 t̄ur̄u debellandos. **S**z hoc s̄m̄
 tur super falsu s̄m̄d̄m̄et̄u s̄
 dixi de gog et magog ex̄t̄
 xxx̄ m̄i. **U**bi dixi q̄ p̄ gog et
 magog intelligitur ant̄x̄p̄us
 et eius ex̄tus. **T**o h̄c r̄on s̄m̄
 salu meliā uideat uideat t̄e s̄
 de p̄secutioe ant̄x̄p̄i exponit̄
 usq̄ ad fine huius p̄h̄c licet aq̄
 alia m̄t̄er̄er̄nt. **E**t n̄o p̄m̄ d̄i
 ra p̄cedenti h̄c d̄s̄ribit̄ per
 secuto ant̄x̄p̄i magis diffuse

Et dicitur mitros partes quia po
 perferunt antyxi describitur Qu
 questio tanta pluitur cao xii i fia
 mea sustineo Quo respicit cao xiii
 pma ad huc mitros quia pmo po
 antyxi perferunt Quous deicito in
 die illa Quos uideat confusi et effin
 dam **¶** Circa pnu dicit dms in
 dm a propheta de afflictioe fura
 ex ordinaoe dei super asti r con
 gregacone fidelu ad qua nome
 asti in nouo testamto e translate
 sicut declarauit diffusse qsa xliii
 Et he qd ij dicit dms extendes
 celid hor dicit quia celid ad modu
 tentoris super tra extendi uidet
 et fundans tram quia metul e sub
 ca in sit infimū elementu et fmgos
 p m homis inco quia aia adeo cre
 atur et an funditur corpi organ
 zato ecce ego ponam arlm a caiaz
 qsa ij ut dictu fuit abidem diffi
 se et apposa qxi vidi uicatem
 sanctam arlm descendente de celo
 sicut sponsam re super lumine
 trapule ad quod hebris impingit
 quia antyxi et eius exatus post
 persecuone eue deiciuntur a ut
 dicit e qn hebreo hi barmū a
 mactudinis quia eua amantabit
 in persecuoe antyxi et ptea ope
 et eius exatus No subditur omibz
 qplis quia de omnibus qplis aliqui
 ad hebent antyxi No subditur q
 et uida eū in obsidoe contra rlm
 quia tūc aliqui xpiani timore duc

ti erunt in exitu antyxi **¶** Indica
 la ponam arlm lapidem oncis lapis
 em ponderosus qn mouet de loco
 suo affligit motores Sic antyxi
 et eius exatus quentes tolle stabi
 litatem ecclie affligent et turbabz
 fideles et hoc e q subditur Omnes
 qui tenabunt cu arf et colligent
 adu pū et omnia regna tre a aliq
 de omnibus regnis adherentes antyxi
¶ In die illa **¶** Hic conr ponit
 antyxi et eius exatus deicito ad dr
 percutia omz equu in stupoe
 et ascensorem eius in pape fil
 mabitur ut dictu e et magna ps
 sui exatus pibit et super domū
 uida a super apianos in eius ex
 rati existentes timoe apiam o
 culos meos me quia no pibunt
 cu celis antyxi adherentibz volun
 tate No subditur et dicent duces
 uida a pncipes omnis apianis
 antyxi timoe adherentibz Con
 forcent in habitores arlm arf
 quia apiam timoe antyxi in eius
 exatu futu desiderabunt corde
 appetate apianoz obsessoz licet
 hor ostendē no audeant manif
 este her aut tra dissonat qpo
 scōm hinc que exponit passiditū
 de persecuoe pmi tunc ecclie p
 pncipes iudeoz ut patz mactibz
 aploz qre aliud q ptea dicitur hic
¶ Et saluabit dms tabernaculo uida
 Quia iudei persequetes etiam
 pmi tunc non desidant pro

pro speratorem xpianorum nec sunt
 saluati ad uentibus romanis con-
 arlm sed magis occisi et destructi. Qu-
 die illa pona duces iuda aet quia
 xpiani existentes in xpiani antio-
 antio xpiani filimato et pemit eius
 exanti parte timoe de poto contra
 reliquos remanentes de parte antio-
 pugnabunt. Et habitabitur arlm
 rursim xpianis pacifice aortu-
 o antio et eius xpianu dissipato et
 accipitur hic arlm non solum pccia
 militante sed etia p pccia ciuitate
 ad lram inqnatu antio plus ueniet
 contra xpianu et abidem interfacit
 obtenta coram pccia ciuitate et te-
 plo. Et saluabit dno tabernacula
 iuda a res et corpora xpianoru
 ad antio xpianu existenti ut
 predicto et sicut in principio et an-
 qua cent in antio. Et no magis
 sic gloriatur domus dauid a. Et ne
 fideles impugnati ab antio de-
 spiciant xpianos ex timoe se-
 quentes antio dicens q merito
 perissent sicut infideles si fuis-
 sent in alia gente antio. Non
 em contra suos uenit voluntate
 sed coacti timoe quo remoto ad
 suos reuertent. Qd subditur Quidie
 illa proteget dno habitatores arlm
 ab impugnatione antio et et q
 offendit ex eis timoe ductus mo-
 predicto uel deceptus ab antio
 qui multi xpiani tunc decipient
 credentes apm de vni xpm quasi

dauid. r. misericordiam cito conse-
 quet. sicut dauid si se penituit
 sicut apse dauid ut pater si Regu
 xii. Vbi dicit q apse confite pccia
 ad bethsabce commissu nathan p-
 pheta statim dixit ei dno transi-
 lit pccia tuu et domus dauid qd
 dei. r. sicut illi qui stabant in fide
 xpi. Quidie illa queta conteret dno
 gentes. r. antio et ei ad hentes
 ata q e repetitio eius q supra dic-
 tu e ad maiore assertionem. Et
 effundam hie conteret destruit
 iudoru commissio et ad eius regna-
 to antio xpianu ca xii. Circa pccia
 sciendū q sicut dicit sicut mcho-
 dno martir de cetera falsitate in-
 xpi p enoch et helyam iudei q
 prius adheferunt pccia comitent ad
 xpm fidelu pati pro eius fide
 ma. Ita q xliiii milia coronabunt
 martir exanti tribu filioisrael. Qu-
 dicitur apse. vii. et hoc e q dicit
 et effundam super domum dauid
 r. iudeos reuertentes ad xpm et
 super habitatores arlm. r. super dno
 gnaliter credentes in xpm pccia
 gre inqnatu rediet illos ad vni
 fidem. r. pccia quia alios fideles
 proteget ab impugnatione anti-
 xpi exaudiens cor pccia et
 appiont ad me. s. iudei qui tunc
 comitent que confitent tunc em
 confitebunt q aliud nazareu
 transfusus a apantibus corp fuit
 et e dno xpus in lege et q hie

tis promissus et plangent cu
 a. dolebunt de hoc qd eu offendit
 et mutatur hic modus loquendi de
 pma persona ad tertia qd frequen
 fit in qstis ut supra uisus e qd
 super conuersione. n. ara dolebunt
 ex uca contritae sicut solet homo
 dolere de conuersione sui morte q
 apud homines solet et dolo maior
 Et dolebunt super eu. Repentio e
 eiusdem ad maiore expressione et
 quia tunc merita non solum eu plangit
 de xpo meo dicto sed etia de iudeis
 martirizatis ab antiocho qui plan
 gatur a tribu iudaica sub xpo
 tribus qd dicitur quidam illa die
 plangit ad remon nome e iudaica
 quinq. campo magadan magna
 fuit iohas occisus. De eius morte
 fuit magnus plangit mota tra
 ista ut patet de palmy xxxv et
 incepit in illa ciuitate ad remon
 que erat quinq. lato occisionis
 et plangit tra familie et familie
 scorsim a quilibet tribus mortuus
 desua tribu. Per sa uero dicit hic
 qd quilibet tribus plangit spem
 liter mortuos suos in ballo gog
 et magog et in hoc conuenit
 metu qm ad ar quia per gog
 et magog intelligo antiochum et
 eius exercitu ut dictu e supra et
 familie domus dauid scorsim et
 mulieres scorsim quia in loco omnib
 ubi pler si talis plangit mul
 lies erant segregate a iudeis apud
 hebreos et similitur e apud

apianos in etia ppter honestate
 fienda suandam et nominant h
 expresse familie pncipales p
 regu cu dicit. Domus dauid. Q
 qstas i domo nathan ref. qd pa
 terdotu et leuitas i familie do
 mus leui. Qcto augda notabilis
 uir i familie semai. Qcto reliq
 mignali i omib familie. **Cap. xiii.**

In illa die hic conter desubit
 iudeos regenans et diuidit
 iudias quia pmo ponit hec
 regenans qd falsitatis et uo
 lato remoto i et est. Circa
 dicitur quidam illa qd qua detegit
 falsitas antiochi. Circa famo patre
 domus dauid quia omes iudei tunc
 fluunt ad baptismu in ablucioe
 peccatis et me sicutate p me sicutate
 intelligitur ptem signale qd cont
 hant in uentre matris ptem ptem
 sanguine actuale. Vt qd em lauauit
 baptismu gradit ad baptismu
 uenit omnibus quales erant tunc uen
 eunt ptem maias ptem uenit
 exprodit. **Et est.** Hic conter
 ponit abiectione uoluntate. Qd false
 qstas i et qstas. Circa ptem
 sciendu qd licet qd iudicioru apto
 alio qd doctoru succedentiu uo
 lacessant p mndu p maias pate
 tunc adhuc aliq remanet q
 impatibus aquilonibus sunt aq
 pti et in magna multitudine qui
 dicitur hmitari et illud uind qd
 pmo occidit quilibet die uenit
 ut deo sui pilla die sicut re

uelate fide digna intelloyi anty
 fuerit se adoraui ut deo ut hi a
 thess y^o et no post morte eius no
 cessabit totaliter ydolara Tunc
 em omes uiuent in fide catholica
 et hoc e q dicitur Et erit modica
 s^h mortis antypti Perdam noia
 ydoloru de terra quia sicut dicitur
 tur omo cessabit ydolara et ita
 aliud q dicit supra amplius locis
 s^h q ad predicatoz aptoz et alioz
 doctoru sequenti cessabit ydolara
 p modum intelligendi simpliciter no
 tamen totaliter sicut ethiops dicit
 niger simpliciter quauis sit albus
 sicut dentes que albedo e modica
 respicit nigredinem et no qⁱ nichil
 putat sicut sicut sicut sicut
 dicit q illud q modicum e qⁱ nichil
 reputatur et etia sicut tunc mod
 loquendi aliud quod e modicum
 il dicitur et sic e mposito quia
 illa ydolara que roman sit malici
 bus barbaris ut asserunt e modi
 ca et qⁱ nichil reputanda respicit
 illius que constant per alias ptes
 orbis ¶ Et yphetas hinc conter
 ponitur cessatio sicut yphetas ad
 dicitur et yphetas qui per sua ma
 licia singul sece yphetas ppter qⁱ
 tu sicut in modum a yphetas
 admoce acceptos et omnibus alijs
 modis p responsa demonu auffer
 ram de terra quia nichil rema
 nebit de tali yphena Et erit tu
 yphancu quispam re. r. p. alijs

uellet predicto mo yphancu amiri
 sui intimi non p mittent sed ipm
 graute punitent Quid sequitur
 Indie alla confundentur yphancu quia
 nullus audebit yphancu sicut nec
 ead ostendit no subditur Nec apic
 pallis sacro a repte appa Talen
 aqre utebant antiquitus yphancu
 saltom aliqui ut pater de helia
 in regu pmo et consimite hinc
 accipiebant sicut yphancu ut magis
 crederet eis Quid exemplum mod
 rⁱ mtenus agritudine sum exemplo
 quibus aude de quo de genos fco E
 misit qⁱ ad dno deus de paradiso uo
 luptatis ut operetur sicut de qua
 sumptus e Quia hebrei hinc homope
 raudant a condone me ad mpa
 andu pceda q dicit non sicut yphancu
 Quid sicut plaga alle arⁱ et dicit
 eis plagatus sicut arⁱ rⁱ ista no sicut
 in facta ex adio sicut ex amoc pro
 mai edentoe ¶ sicut hinc pl
 untur tacita qⁱesto et sicut qⁱesto
 soluntur Qo ex hoc mltiplicato fi
 dola concluditur i et erant Quid
 id omne hinc expmisse quia dicitur
 fideles graute affligent abantijs
 et satellibus suis Et hoc possit
 aliquis amiri et quere quomodo
 deus pmitte iustos sic affligat
 iniquissimo homine Et respondet
 qⁱ no e mirandu quia ipso filio suo
 no peperit sed qⁱmolus tradidit
 illud more aeternissima tandem

p[er]nandū et hoc ē q[uo]d d[icitur] framca a
 gladius acerbe afflictōis suscitac
 super pastore meo a super xpm
 qui dese dicit q[uo]d h[ic] x[rist]us ego sum pas
 tor bonis et super v[er]o cohen
 tem in quia humanitas q[uo]d in sepa
 liter uicta ē deitatu Pa. sa hic expo
 nit dempeio romano p[er] messiam
 destruendo p[ro]pter mala que fecit
 romani imp[er]i iudaico p[ro]p[ter] et ap
 paret q[uo]d v[er]o malo et p[ro]p[ter] et ex
 ponit quia imp[er]ator romani vo
 cat nequa et pessimi et p[er] p[ro]p[ter]
 non p[otes]t dici pastorei nec in h[er]e
 sibi quia talis in h[er]etiam in m[er]i
 tia imp[er]at. V[er]o in hebreo h[ic] et
 super v[er]o q[uo]d assonatu q[uo]d d[icitur] ap
 tunc ex parte v[er]o d[icitur] p[ro]p[ter] pas
 torem et dispergentur omnes hor
 fut impletu q[uo]d apti in passioe
 reliquerit xpm v[er]o dicit saluator
 ap[er]t[ur]o ex quo patet q[uo]d h[ic] passus
 intelligitur de xpo Et comitatu ma
 ni mea a p[ro]p[ter] me ad p[ro]p[ter]as
 a aptos quid dicit p[ro]p[ter] q[uo]d fu
 getur v[er]o in passioe q[uo]d qui p[ro]p[ter]
 virtute d[icitur] si s[un]t s[un]t et
 solidari q[uo]d gaudebant in d[icitur]
 p[ro]p[ter] illud q[uo]d dicit a[ut] v[er]o v[er]o apti
 gaudentes a[ut]on spectu conali q[uo]d
 digni habiti s[un]t p[ro]p[ter] o[mn]ia con
 tumeliam pati. Et erit. H[ic]
 incipit versus in hebreo v[er]o
 agitur de multiplicacōe fidelu ad
 passioe x[rist]i sapiente p[ro]p[ter] q[uo]d q[uo]d
 x[rist]i h[ic] gramu s[un]t m[er]i cadens

m[er]itam anortui fuit xpm solu mact
 si aut mortui fuit multu fructu af
 fert. Et dicitur h[ic] q[uo]d passioem
 xpi et publicacōe euangeli q[uo]d
 totus mundi merces p[ro]p[ter] d[icitur] est
 quia vna ē iudeo[rum] obstinacō q[uo]d
 e gentiu in in fidelitate remanent
 et deistis dicitur. Due partes in ca
 a m[er]ita dispergentur et definet
 et h[ic] defectus p[ro]p[ter] dupliciter intelli
 gi vno m[od]o de defectu g[ra]t[ie] et d[icitur]
 et sic a p[ro]p[ter] publicacōe euangeli
 in quo omnes tenentur ad fidem ca
 tholicam defecerunt due partante
 Alio m[od]o de resacōe vniu[er]s[al]e sette
 et sic deficient in morte anti xpi q[uo]d
 omnes iudei et gentiles conuertent ad
 fidem. Qu[ia] v[er]o pars ē xpiāna de
 qua dicit et in parte relinquit
 mea. v[er]o m[er]ita alijs duabus defic
 tibus modis p[ro]p[ter] Et dicitur
 terciam partem p[ro]p[ter] q[uo]d acerbe
 tribulacōis quia audeo xpiāna p[ro]p[ter]
 s[un]t afflicti ac patet martib[us] apl[ost]o
 amplius locis et p[ro]p[ter] a[ut]on
 p[ro]p[ter]ibus et alijs totius et
 grauis affligent in p[ro]p[ter]e anti xpi
 penitame quia hoc tribulacō ē
 ad p[ro]p[ter] electos et augmen
 gloie ip[er]o. Et subd[icitur] et coram
 eos s[un]t v[er]o argenti v[er]o
 nulla macat in eis in m[er]ita
 et q[uo]d p[ro]p[ter] talu p[ro]p[ter] audibiles
 q[uo]d sequitur q[uo]d p[ro]p[ter] vocat nam meū
 v[er]o m[er]ita v[er]o d[icitur] et ego ex
 audiam cu ad m[er]ita et ope dicit
 v[er]o quia confitebit me p[ro]p[ter] fidem
 et ego cu p[ro]p[ter] **Capitulum**

10
Hic dicitur
Hic consequenter vastatur per
secundo anno ad hoc qd aliquid ex
placuit qd no e supra copulatu
diuidunt in duas partes quia pmo po
dicta perferunt Sed aliqua ad quam
sequencia i Et venit **¶** Circa pmo
dicitur ecce dies venient dñi r adeo
dispartit et pñsi et diuidentur spolia
tua ab antiocho et eius copatu In me
dio tui capta s ciuitate de qua subdi
Et congregabo omnes gentes nē q
de omnibus gentibus aliqui erūt in
copatu antiochi Et vastabunt domus
quia inde bona rapiunt et malicia
violabunt Antiochus em ad hēn
tibus sibi laxabit hēnas concupis
centiae et gredietur pars ciuitatis
in captiuitate vendit per facti
tes antiochi et reliqua pñsi no au
fferentur ex urbe quia aliqui i mo
nitione et aliqui obediunt antiocho
et partim timore et partim decepti
ab eo ut dicitur supra et quia i
deficit humanam remedium solet
ad dñm sō subdit et egredietur
dñs p effectu sue iusticie et pñsi
liabitur contra gentes illas r cont
antiochi et eius copatu sicut pre
liatus e in die etiam qñ rege
egipti cu exiit suo filio asit in
sequentem submersit in mari rubro
Exodi xiiii Et stabunt pedes eius
iēp quia in monte oliueti pñsi
bitur antiochus ut dicitur e sup
Et quia malibus dei vindictis
placet fulgure et tō motus

id est pñsi pñsi Et pñsi
monte oliueti rēp Et exponit aliq
hanc pñsi iniquitatem partes
fieri q in pñsi mōte antiochi et
era tō motus q pñsi aliqua parte
sui certus sō subditur Et pñsi
monte oliueti rēp Et exponit aliq
hanc pñsi iniquitatem partes
fieri sō ostendit oriente ad aquilonem
et meridiem sō dicitur apam si
induas partes ita q una parte man
tis inclinabitur ad aquilonem alia ad
meridiem et pñsi et mōte ad
q longitudo eius est ab oriente mar
cidete et hoc consonat et q pñsi
subditur sō congregant vallis mo
ti r vallis iosaphat que e inter
monte syon et monte oliueti in
genere vallis iosaphat vñ ad
pñsi sō locū dicitur pñsi que
pñsi monte oliueti iuger vallis
iosaphat et fugiet tō dicitur
sicut fugit asanie tō motus mō
ozie regis iuda qui pñsi q hō
palysi xxxvi. voluit sibi vñ
pacē pontificis officiu et tō sicut
cussus lepra et factus fuit tō
motus ut dicitur pñsi oñder
tra dñi **¶** Et venit Hic
quater ponit tria sequencia mōte
antiochi sō finale iudicium et tō
pñsi i et tō et status tō an
tōpti tōpti tō et reuertē **¶**
Circa pñsi dicitur Et venit
dñs deus sōneus sō adiudicium nō
tame in mediate post mortem
antiochi sō est i tempus mōte

ut plenus dicit ezechiel xxxix
 Omnes qz sancti cu eo quia tunc
 iudicabunt iustos et maxie aplos
 quibus dicitur azath xxxi **S**edebitis
 et ius super sedes duodecim iudican-
 tes nro In die illa s; iudicij nan
 est lux s; tenebris quoz est maior
 nis s; dicit mth vii luce
 ua que dicit ad perditione et
 multi mirant per eam sed frigus
 et gelii r horror et timor que per
 gelii et frigus designantur eo qz
 frigiditate causantur refrigerentz s; nro
 ad cor et sic membra qz dicit reddunt
 frigida et tremantia **E**t una dies
 s; iudicij que dicit nota **I**n q
 dicitur azath xxxiii **D**edic illac
 hora neqz sit neqz angeli in celo
 sed pater solus per hoc tamē no
 excluduntur filii et spūs sancti
 quoz e cona noticia in pre Non
 dies neqz nox s; tunc **D**ies em
 tunc et latio solis super et am et
 nox latio eius s; tunc **I**nge
 neralitū resurrexerūt mortuoz
 erūt corpa incorruptibilia et sic
 cessabit gnatio et corruptio in dē
 tibus et motus celi qui e causa gna-
 tione et corruptio et sic no er
 dies et nox tunc que causantur ex
 motu solis **E**t in tēpe vespe er
 lux r cessante tpe quod causat
 ex motu celi est lux perfecta be-
 atis in gloria celesti sicut dicit
 fuit de reprobis qz non est lux eis
 sed frigus et gelii **E**t erit h

panitur s; dicit s; retribuō pmi tū
 dicitur quidie illa exibunt aquean
 ve de vltm s; celesti **D**e qua dicitur
 hebre xii **A**ccessis ad montē syon
 ad ciuitate dei vnictis vltm celeste
 per aquas vnias intelligit hie ci-
 ta beata s; dicit dicit aplo vii **A**gnus
 qui reget eos deducet eos ad fon-
 tes vite aquarū que dicit hie ex
 ore de vltm quia deriuabunt ad
 omnes **Q**o subditur mediu cap ad
 mac orientale r quia vita beata
 diuidetur equaliter supposita qua-
 litate mētorū ad electos qui in
 pncipio mudi sunt nati et ad illos
 qui in fine mudi sunt nascituri
Et aut p mac intelligitur cong-
 gatio homi patet aplo xiiii vbi
 dicit qz per aquas multas med-
 liguntur ppli multi mac id dr
 congregatio aquarū qz pmo con-
 gregationes qz aquas appellauit
 mala pnestate et in hyeme erūt
 r ppetue **D**icitur em ppetua a
 parte finis e **D**enotōe beattū-
 dinis que ppetuas hie designatur
 per successione estatis et hyemis
 non quia tūc sunt diffēntie tpe
 qz tūc cessabit sed quia ppetuas
 non p anobis significat nisi per
 partes tpe **S**ic em dicit dē vltm
 tate dicit **A**pplo pmo qui e q
 erat r **E**t erit dicit rō super
 omes tiam quia tūc cessabit p
 latio et dicit no solum in homibz
 sed ena in angelis in quatu re-
 s; pnt officiu ad m s; tūc om

scdm qd dicitur pma cor 12
 spūs euacuabit omes pncipatū
 et potatem cū tradidit regnū deo
 et patri cū subditur Indica illa
 est dñs vnus angelorū et homī
 et est nōmē eius vni. In pncipiū
 nominatur a nobis plūibus nomī
 bus quia nominamq cū scitū cog
 nostimq cū magnitudē aut dei
 dōminū ex profectōibus creatū
 que sūt plūes et distincte scdm
 pncipiū videbitur per seipm in me
 diate et sic nominatur vno sim
 pliri nomīe ab vna simplici per
 fectōe. **¶** Et reuertetur hic com
 ponitur certū s; status emē p
 morte antiq̄ qui licet precedat
 iudiciū et hōrō pncipiū tunc pō
 hit post quia facta scriptū nō
 prosequitur ordinē spūs sed sic
 queter prius facta ultimo narra
 tur. Et diuiditur in tres quia pō
 p̄ha describit hunc statū. Qd
 resūmit pena antiq̄ et sui ex
 ritus et addat aliquid qd supra
 explicandū ē. **¶** Et her est 3o re
 dit ad p̄p̄tū. **¶** Et omēs Circa
 p̄mū dicit et reuertet omēs trā
 a omēs habitates mētū addm
 alim p̄p̄m martio antiq̄pō ut
 supra dictū ē vsq; ad desolatū r
 a aquo tūq; loco q̄ntūq; abho
 mībus parū habitato et exal
 tabitur s; etia que fuit ab an
 t̄pō et suis depressa ut supra
 dictū ē. Pot etia intelligi de
 rēlm ad lītān que capietur et

depremetur ut supra dictū est
 ab antiq̄pō et p̄ morte eius ex
 altabitur et habitabit in loco suo
 nō quia multi captiuabunt de
 rēlm per antiq̄p̄m et timōe eius
 fugient multi qui ipō mortuo
 reuertent̄ ora q; ciuitas in omīb;
 partibus suis habitabitur. Et ha
 bitabitur anathema a maledictō
 nō est amplius qualis fuit t̄pē
 antiq̄p̄i sed p̄debit rēlm p̄nta
 quia per seipm antiq̄ est vltima
¶ Et her hic p̄ha resūmit
 ex p̄tibus antiq̄p̄m cū dicit
 et her est plaga nō s; antiq̄p̄i
 et sui q̄ntus qui pugnabunt cō
 rēlm ut dictū ē in p̄ncipiū huius
 ca. Tabesceat t̄s omībus eius q; r
 deficiet pestilentia et morte et
 oculi eius contabescent. a defū
 te v̄vante v̄v̄sua in forāmbus
 suis. a. in locis suis que sūt q
 dam forāmbus incipite. Indica
 laeēt in multitudine dñi. a. in miss
 adeo et quis sit ille subditur et
 apprehendet vir manū p̄p̄m sui
 quia mutus gladijs se mēp̄at
 q̄ntū ad aliquā p̄tem illius q̄n
 tus sicut dephili stas turbatis de
 p̄mo Regū xiiij. Sed et iudas p̄p̄
 habu contra rēlm exponatur ut
 supra xii ca. **¶** Et congregabunt
 diuicie omī genitū in ciuitate s;
 rēlm ubi em̄ apertabunt diuicie
 quas alibi rapiet antiq̄ et eius
 exatus antiq̄ et perduciet p̄f

timentia sicut et homines et ista
 duo non sunt superius explicata
¶ Et omnes hinc propheta respicit pro-
 tu sicut statum ecclesie per antiphrasim quando
 omnes generaliter continentur ad christum
 ut supra dictum est. **¶** Quod dicitur **¶** Omnes
 qui reliqui sunt de universis gen-
 tibus que veniunt contra iherosolimam
 et aliqui veniunt ad antiphrasim magis
 voluntarie quam voluntarie et isti
 continentur ad christum iuxta aliorum mor-
 te. **¶** Non subditur **¶** Ascendent ab an-
 no manuum et singulis annis die-
 bus solemnibus ad hoc statu-
 tis ab ecclesia. **¶** Per adaverunt regem
 dum exercitum et christum qui est rex
 non solum hominum sed etiam angelorum
 et celebrant festivitatem taberna-
 culorum. **¶** Non hinc accipitur festum ta-
 bernaculorum sicut iudei celebrant
 quia cultus iste festavit ante pub-
 licationem evangelii et tunc enim alle-
 culus fuit mortiferus et est in
 cultum spiritalem in mutatus. **¶** Illa
 autem festivitas tabernaculorum fiebat
 in lege in memoriam quod filii israel
 in deserto habitabant in tabernaculis
 et sic procedendo memorantur trans-
 missionis et figurabatur per
 hoc futuris temporibus nove legis quod fi-
 deles procedent de virtute in vir-
 tute tempore pregnationis huius vite
 et mirarentur vitam viventium a-
 perta ianua per christum et hoc modo
 celebrant benedictionem et per hunc

modum transportes ut pergitur ut
 de iherosolimam ad paratem paradisi et
 magis celebrabitur post mortem
 antiphrasim omnibus gentibus ad fidem
 convertitis pro christo dicitur quod sicut christiani
 celebrant festum pasche et pentecostes
 alio tamen modo quam iudei sic
 etiam festum tabernaculorum celebrando
 officium et novum quatuor temporibus
 septembris in quo mense a iudeis ce-
 lebratur festum tabernaculorum xv
 die mense. **¶** Ista observatio christiana
 magis accipitur post mortem
 antiphrasim sicut et alie observantie no-
 ve legis. **¶** Ista observatio christiana
 ut dictum est et est qui non ascen-
 derunt de familiis terre ad iherosolimam
 quod non loquitur. **¶** De iherosolimam hystoria
 sed metha et in quatuordecim signa-
 tur militans etiam etiam sicut dicitur
 fuit diffuse ipsa. **¶** Non enim po-
 tuit convenire omnes familie terre
 in civitate iherosolimam hystoria quia de
 omnibus partibus mundi non posset
 sic singulis annis convenire nec
 etiam a capi propter quod quedam glo-
 hebraica super istud caput dicit quod
 civitas iherosolimam maducum messie dila-
 tabitur usque ad fines terre quod non potest
 intelligi de aliqua civitate munda-
 li. **¶** Sed iam est impletum quia etiam
 nomine iherosolimam signata usque ad fines
 terre est dilatata quia in omnibus terris
 sunt aliqui christiani et magis
 implebitur mortuo antiphrasim quia
 tunc omnes veniunt ad fidem et

